

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสร้างชุดฝึกทักษะทางการอ่านและการเขียนคำศัพท์ในมาตราแม่กน สำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างชุดฝึกทักษะทางการอ่านและการเขียนคำศัพท์ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะทางการอ่านและการเขียนคำศัพท์ในมาตราแม่กน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนคำศัพท์ร้อยละ 80 ขึ้นไป เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนคำศัพท์ ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะทางการอ่านและการเขียนคำศัพท์ในมาตราแม่กน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. ขอบข่ายของการเรียนรู้ภาษาไทย
4. แนวคิดในการสอนภาษาไทยแก่เด็กสองภาษา
 - 4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา
 - 4.2 ความหมายของภาษา
5. ความหมายของการอ่าน
 - 5.1 ความสำคัญของการอ่าน
 - 5.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
 - 5.3 กระบวนการอ่าน
6. ความพร้อมในการอ่าน
7. ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
8. หลักการและแนวคิดการสร้างชุดฝึกของผู้วิจัย
9. การสร้างแบบฝึก
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 มาตรา 6 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่ออุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้คนไทยมีทักษะทางการใช้ภาษาไทยอย่างแตกฉาน ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ สามารถใช้ภาษาไทยเชื่อมโยงการเรียนรู้กระบวนการทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และทักษะในการดำเนินชีวิต ภูมิใจในความเป็นไทยและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทยใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพภูมิใจในภาษาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และมีความรักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ และสิ่งที่ดีงามให้สังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542:8-11)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมุ่งพัฒนาคนไทยให้รักการอ่านการเขียน และรักการค้นคว้ามีทักษะทางภาษาไทยและใช้กระบวนการทางภาษาไทยพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด

มาตรฐาน ท3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มุ่งพัฒนาคนไทยให้รักการอ่านการเขียน และรักการค้นคว้ามีทักษะทางภาษาไทยและใช้กระบวนการทางภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับวัย

ตารางที่ 2.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 1

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1)
สาระที่ 1 : การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้าง ความรู้สึกรู้สึกและความคิดไปใช้ ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้าง วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมี นิสัยรักการอ่าน	1. สามารถอ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน อ่านได้คล่อง และเร็ว เข้าใจความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน 2. สามารถเข้าใจในความสัมพันธ์ และรายละเอียดของเรื่อง หาคำสำคัญหรือให้แผนภาพ โครงเรื่องหรือแผนภาพ ความคิดเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเข้าใจการอ่าน รู้จักใช้ คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและแสดงความรู้ ความคิด คาดคะเนเหตุการณ์ เรื่องราวจากเรื่องที่อ่านและกำหนด แนวทางการปฏิบัติ 3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ ร้อยกรองได้รวดเร็วและถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ และอักขรวิธีและจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ เลือกอ่าน หนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิงมี มารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน
สาระที่ 2 : การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียน สื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบ ต่างๆ เขียน รายงานข้อมูล สารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ	1. สามารถเขียนคำได้ถูกต้องความหมาย และสะกดการันต์ ถูกต้อง ใช้ความรู้และประสบการณ์เขียนประโยค ข้อความและเรื่องราวแสดงความคิดความรู้สึก ความ ต้องการและจินตนาการ รวมทั้งใช้กระบวนการเขียน พัฒนางานเขียน 2. มีมารยาทการเขียน และนิสัยรักการเขียนใช้ทักษะการ เขียนจดบันทึกความรู้ประสบการณ์และเรื่องราวใน ชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1)
สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมี วิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาส ต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและ สร้างสรรค์	1. สามารถจับใจความสำคัญที่ได้ฟัง และได้ดูแลเข้าใจเนื้อ เรื่องถ้อยคำ การใช้ภาษาเสียงและกิริยาท่าทางของผู้พูด และแสดงพรรณนาเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ 2. สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความ คิดเห็น เล่าเรื่องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและ ประสบการณ์ ใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่องและอย่าง สร้างสรรค์ตามหลักการพูด มีมารยาทการฟัง การดู และการพูด
สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและ หลักภาษาไทยการเปลี่ยนแปลง ของภาษา และพลังของภาษาภูมิ ปัญญาทางภาษาและรักษา ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ	1. สามารถสะกดคำ โดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ ประสมเป็นคำอ่านและเขียนคำได้ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา 2. เข้าใจความหมาย และหน้าที่ของคำกลุ่มคำ และประโยค การเรียงลำดับคำ และเรียบเรียงประโยคตามลำดับ ความคิดเป็นข้อความที่ชัดเจน 3. สามารถใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ด้วยถ้อยคำสุภาพและรู้จักคิดไตร่ตรอง ก่อนพูดและเขียน 4. เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทย มาตรฐาน และภาษาถิ่น 5. สามารถเลือกใช้คำคล้องจองแต่งบทหรือกรอนง่ายๆ 6. สามารถนำปริศนาคำทาย และบทรื่องเล่นในท้องถิ่นมา ใช้ในการเรียนและเล่น

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1)
สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมอาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน	1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การ แสวงหาความรู้ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และใช้ เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาการเรียนรู้ 2. เข้าใจความแตกต่างของภาษาพูด และภาษาเขียนใช้ ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ การสื่อสาร ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในการพัฒนาการ อ่านและ การเขียน เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย 3. ใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนตามความเป็นจริง เหมาะแก่ กาลเทศะและบุคคล
สาระที่ 5 : วรรณคดีและ วรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง	1. สามารถอ่านนิทานเรื่องสั้นง่าย ๆ สำหรับเด็กสารคดี บทความ บทร้อยกรองและบทละครเหมาะกับวัย ของ เด็กให้ได้ความรู้ และความบันเทิง ได้ข้อคิดเห็นจากการ อ่านและนำไปใช้ในชีวิตรจริง

3. ขอบข่ายของการเรียนรู้ภาษาไทย

ขอบข่ายของการรู้ภาษาไทยของเด็กในระดับประถมศึกษา สุภวัฒน์ ชื่นชอบ(2524:24)
ได้อธิบายว่า

3.1 เรียนรู้เรื่องพยัญชนะ สระ คือ ออกเสียง บอกชื่อและเขียนได้ถูกต้อง

3.2 เรียนรู้เรื่องคำ ออกเสียง ทราบโครงสร้างของคำ ซึ่งต้องอ่าน เขียนได้ถูกและทราบ

ความหมาย

3.3 เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับประโยค รู้ความหมายการใช้คำมาเรียงกันให้ได้ความหมายทั้งการพูดและการเขียน

3.4 เรียนรู้การแจกลูกและการสะกดคำ เพื่อให้สามารถจับหลักเกณฑ์ วิธีออกเสียง การผสมพยัญชนะ การสะกดคำ การผันวรรณยุกต์ เพื่อนำไปใช้ในการอ่าน การเขียน และสร้างคำใหม่ที่ต้องการ

3.5 เรียนรู้ภาษาไทย ให้สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อความหมาย การแสดง ความคิด ความรู้สึก ทั้งการพูดและการเขียนได้ถูกต้อง ตามสำเนียง การสะกดคำและได้ความหมายที่ดี เช่น การตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การแต่งความ การเขียนจดหมาย การรายงานและการอภิปราย

จากขอบข่ายของการเรียนรู้ภาษาไทย ข้างต้นสรุปได้ว่าการเรียนรู้ภาษาไทย จะต้องเรียนรู้เรื่องพยัญชนะ สระ การรู้เรื่องคำ ความหมาย การออกเสียง การแจกลูกและการสะกดคำการผันวรรณยุกต์ ทั้งการพูดและการเขียนให้ถูกต้องเพื่อจะได้นำภาษาไทยมาใช้ให้ได้ตามความต้องการ

4. แนวคิดในการสอนภาษาไทยแก่เด็กสองภาษา

เนื่องจากเด็กไทยในบางพื้นที่ของประเทศไทยไม่ได้ใช้ภาษาไทยกลางในชีวิตประจำวัน แต่ใช้ภาษาของตนเองซึ่งเป็นภาษาแม่พูดติดต่อกันภายในท้องถิ่น เช่น เด็กชาวเขาที่อยู่บริเวณภาคเหนือ และภาคกลางของประเทศเด็กที่ใช้ภาษาถิ่นเหนือในภาคเหนือ เด็กที่ใช้ภาษาอีสานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเด็กที่ใช้ภาษาขาวในภาคใต้ เป็นต้น เด็กเหล่านี้เมื่อเข้าศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา มักเกิดปัญหาในการสื่อสารด้วยภาษาไทยกลาง แนวคิดในการสอนภาษาไทยแก่เด็กสองภาษาดังนี้

1. ระยะแรกที่เด็กเข้ามาในโรงเรียน การสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนนอกจากจะใช้ภาษาใบ้ ท่าทาง สื่อที่เป็นภาพ สื่อที่เป็นของจริงช่วยในการสื่อสารหรืออธิบายความหมายของคำแล้วครูยังใช้ภาษาเด็กช่วยสื่อสารหรืออธิบายความหมายของคำได้ต่อเมื่อเด็กเรียนภาษาไทยกลางได้มากพอที่จะสื่อสารได้รู้เรื่อง ครูก็จะค่อยๆ ลดการใช้ภาษาแม่ลง

2. พยายามสร้างบรรยากาศให้นักเรียนคุ้นเคยกับภาษาไทยกลางให้มากที่สุด เช่น

2.1 ครูอธิบายและออกคำสั่งเป็นภาษาไทยกลาง

2.2 ทุกเช้าให้นักเรียนเปลี่ยนกันเล่าข่าว หรือเกร็ดความรู้หน้าชั้นเรียนด้วยภาษาไทยกลาง

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาไทยกลางบ่อยๆ

3. จัดสื่อการเรียนการสอน สำหรับเด็กเหล่านี้เป็นพิเศษเพื่อใช้แก้ปัญหของเด็กในด้านต่างๆ โดยนำไปใช้สอนซ่อมเสริมให้นอกจากที่ต้องเรียนตามคู่มือการสอนภาษาไทย

4. ใช้การเสริมแรงช่วยในการสอนเด็กสองภาษา เพราะเด็กเหล่านี้จะมีความผิดพลาดในด้านใด ครูไม่ควรหัวเราะ หรือพูดล้อเลียนให้เกิดความอาย จะทำให้ไม่กล้าแสดงออกอีก (สนธิ สัตโยภาส, 2532:122-123)

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ครูผู้สอนภาษาไทยที่สอนเด็กที่ใช้ภาษาแม่ของตนเอง จำเป็นต้องศึกษาเทคนิค วิธีการสอนที่จะช่วยให้เด็กสองภาษาสามารถเรียนรู้ภาษาไทย ได้อย่างมีความสุข และใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา

ในการจัดการเรียนการสอนของครูที่จะช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ครูต้องศึกษาและมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบผลดีต่อผู้เรียน

4.1.1 จิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยาการศึกษาที่สำคัญ ที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมีดังนี้

4.1.1.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กแต่ละคนมีทักษะในการใช้ภาษาที่แตกต่างกันสภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเรียนภาษา เด็กบางกลุ่มใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวันมากกว่าใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก สภาพแวดล้อมที่ต่างกันย่อมทำให้เด็กมีทักษะในการใช้ภาษาต่างกันและมีความสามารถในการรับรู้ที่ต่างกันด้วย

4.1.1.2 ความพร้อมประกอบด้วย วุฒิภาวะประสบการณ์เดิม ความสัมพันธ์ของบทเรียนกับเด็ก

4.1.1.3 กระบวนการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

4.1.1.4 เป้าหมายของการเรียนรู้การให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายของการเรียนจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น

4.1.1.5 การเรียนรู้โดยการฝึกฝน การฝึกหัดบ่อยๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การฝึกฝนบ่อยๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำในเนื้อหาดีขึ้น

4.1.1.6 การเรียนรู้โดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง เพราะจากประสบการณ์ตรงของนักเรียน

4.1.1.7 กฎแห่งผล ให้นักเรียนได้รับการตอบสนองในทันที ได้รับทราบผลการเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง และแสวงหาวิถีทางที่ถูกต้องในทางภาษาต่อไป

4.1.1.8 กฎแห่งการนำไปใช้ วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การจัดการเรียนการสอนควรให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนบ่อยๆ และมีการนำไปใช้ให้เกิดทักษะความคล่องแคล่ว

4.1.1.9 กฎแห่งแรงจูงใจ แรงจูงใจที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้คือ บุคลิกภาพของครู วิธีสอน ความสำเร็จผลในการเรียนของผู้เรียน การยกย่องชมเชยหรือด่าทอ การเรียน การได้มีโอกาสเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่น และผลงานมีโอกาสได้รับการเผยแพร่

4.1.1.10 การเสริมกำลังใจ การให้แรงเสริมโดยการพูดคุยยกย่องชมเชย การให้รางวัล การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ฯลฯ จะช่วยให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ และประสบความสำเร็จ

4.1.2 จิตวิทยาพัฒนาการ

กรณีการ์ พวงเกษม (2535:38-43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญาการเรียนการสอน จะได้ผลดีครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก เพื่อครูจะได้ปรับการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละระดับชั้นและวัย ซึ่งพัฒนาการของเด็กในระดับประถมศึกษา จะมี 2 ระดับ คือ วัยเด็กตอนกลาง ช่วงอายุระหว่าง 6-10 ขวบ และวัยเด็กตอนปลาย อายุระหว่าง 10-13 ปี พัฒนาการของเด็กทั้ง 2 วัย ในแต่ละด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จะมีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาครูจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการในแต่ละด้านของเด็กแต่ละคน เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สนองตอบต่อความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม

จากจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาพัฒนาการดังกล่าวสรุปได้ว่า ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็กในแต่ละด้าน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้อย่างเหมาะสม

4.1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา

การเรียนรู้ภาษาแม่ของคนเราไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจ การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการได้ฟังเสียงผู้อื่น และเสียงตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการทางภาษาของเด็ก
2. ทฤษฎีการเลียนแบบเด็กจะเรียนรู้คำศัพท์ใหม่จากการเลียนแบบผู้ใหญ่ หรือผู้อยู่ใกล้

3. ทฤษฎี R-S การเรียนรู้เกิดจากการลองผิดลองถูก ในการเรียนรู้ภาษา ต้องอาศัยการลองผิดลองถูกอยู่ตลอดเวลา และเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเรียนรู้จากคำที่รู้แล้ว สัมพันธ์กับคำที่รู้จักในเวลาต่อมา

4. ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความสามารถ ในการเรียนภาษาโดยเริ่มพัฒนาการจากภาษาแม่ การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องของสัญชาตญาณที่ติดตัว มนุษย์มาโดยกำเนิด

5. ทฤษฎีความสัมพันธ์ต่อกัน พัฒนาการทางภาษาของคนเรามีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับพัฒนาการด้านความรู้เกี่ยวกับโลก การเรียนรู้เกิดจากการที่เด็กได้มีความสัมพันธ์กับ บุคคลในสังคมรอบๆ ตัว และสร้างระบบภาษาของตนเองขึ้นมา

นอกจากนี้ พรณี ชูทัย (อ้างใน สนิท สัตโยภาส, 2532:90-91) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขสามารถนำมาใช้กับการเรียนการสอน คือ

1. การเสริมแรง เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยการกระทำให้ เด็กเกิดความพอใจ เช่น ให้รางวัล ชมเชย ยืมให้ พักหน้า เป็นต้น

2. การเรียนรู้จะเกิดโดยการกระทำต่อเนื่องซ้ำๆ กัน ให้นักเรียนฝึกบ่อยๆ จนเกิดทักษะทางภาษา

3. พฤติกรรมที่ไม่ได้รับการเสริมแรงและไม่ได้แรงเสริมไปนานๆ พฤติกรรม นั้นจะหายไปทฤษฎีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง

ธอร์นไดค์ (Thordike) ได้กำหนดกฎการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. กฎแห่งการตอบสนอง พฤติกรรมใดที่ทำให้เกิดความพอใจย่อมทำให้ อยากทำซ้ำอีก

2. กฎแห่งความพร้อม สิ่งมีชีวิตที่มีความพร้อมแล้ว ได้กระทำจะเกิด ความพอใจอยากทำอีก

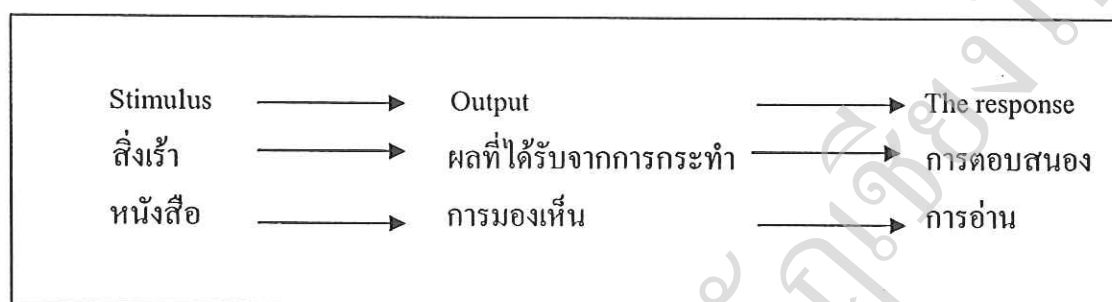
3. กฎแห่งการฝึกหัด ถ้าทำสิ่งใดบ่อยๆ ย่อมเกิดความชำนาญอยากทำอีก

จากทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาดังกล่าวไว้ข้างต้นพอสรุปได้ ว่า หากครูได้ศึกษาและมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเป็น อย่างดีแล้วย่อมช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม

อันจะช่วยส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีได้อย่างเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4.1.4 จิตวิทยาเกี่ยวกับการอ่าน

สำหรับจิตวิทยาเกี่ยวกับการอ่านนั้น สแตรง (Strang) (อ้างใน อภิชาติ บังคมเนตร, 2540:11) ได้กล่าวถึงกระบวนการอ่านตามแนวคิดของนักจิตวิทยามีความสัมพันธ์กันดัง ภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของกระบวนการอ่านตามแนวคิดของนักจิตวิทยา

ซึ่งผลที่ได้รับจากการกระทำนี้ (Output) จะออกมาในรูปได้อ่านและแปลความหมายทางสมอง แล้วจึงทำการสรุปเป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้หรือเก็บไว้ที่สมอง การสรุปข้อมูลของสมองเรียกว่าความคิดรวบยอด (Concept) เกี่ยวกับจิตวิทยาการอ่าน บลูม (Bloom) (อ้างใน สุคนธ์ กาสุยะ, 2538:20) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สามารถไปใช้ในการสอนอ่านได้เป็นอย่างดีตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความรู้ มีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้ว เช่น รู้คำจำกัดความและรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ มีความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่เรียนไปแล้ว โดยการบอกหรือเล่าเรื่องด้วยการใช้คำพูดของตนเอง

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปแล้ว ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ สามารถบอกองค์ประกอบย่อยของความคิดรวบยอด และรู้ว่าความคิดรวบยอดย่อยๆ เหล่านั้นเกี่ยวข้องกันหรือไม่

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ สามารถนำความรู้ที่เรียนมาสร้างสถานการณ์ใหม่

ขั้นที่ 6 การประเมินผลนั้น สามารถประเมินผลความรู้ที่ได้เรียนมาโดย
วิธีการใช้ความรู้เดิมมาช่วยตัดสินใจ ใช้วิธีตั้งหลักเกณฑ์หรือใช้วิธีการสืบสวน

กาเย่ (Gagne, อ้างใน จีวลิทกษณ์ บุญยะกาญจน, 2525: 19-21) ได้แบ่งพฤติกรรม
การเรียนรู้จะนำไปสู่การอ่านไว้ 8 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นสนใจ เป็นการชักจูงใจอยากเรียนรู้ โดยตั้งเป้าหมายไว้แล้วและเป็น
สิ่งที่ผู้เรียนพอใจเมื่อได้เรียนรู้ กาเย่ กล่าวว่า ความคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจอันสำคัญในการ
เรียนรู้ขั้นที่เรียกว่า “Signal Learning”
2. ขั้นรับรู้เรื่องต่างๆ ที่สัมพันธ์กับความคาดหวังของผู้เรียนหรือรับรู้ตาม
เป้าหมายที่ตั้งไว้และเลือกรับรู้ความตั้งใจเป็นรากฐานสำคัญของการเลือกการรับรู้ ผู้เรียนจะเลือก
รับรู้สิ่งเร้าที่สอดคล้องกับความตั้งใจของตน เมื่อความตั้งใจเปลี่ยนแปลงไปด้วย ขั้นนี้เรียกว่า
“Stimulus Response Learning”
3. การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ ซึ่งมีทั้งความจำระยะสั้นซึ่งเลื่อน
หายไปได้เร็วและความจำระยะยาวซึ่งมักจำได้นานกว่า ขั้นนี้เรียกว่า “Chaining”
4. ความสามารถในการสะสมสิ่งเร้าที่จะจำไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเก็บ
รักษาหรือสะสมจากความจำระยะยาว จากการค้นคว้าเพิ่มเติมปรากฏผลดังนี้
 - 4.1 ความรู้บางอย่างกลายเป็นความรู้ที่ถาวร ไม่เลื่อนหายไป
 - 4.2 ความรู้บางอย่างจะเลื่อนหายไปตามกาลเวลา
 - 4.3 ความรู้บางอย่างอาจสับสนได้เนื่องจากมีสิ่งอื่นมารบกวน ขั้นนี้
เรียกว่า “Verbal Association”
5. ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้วนั้น เช่น การระลึก
กฎแห่งความสมดุลย์ เมื่อแบกของ 2 ข้าง ขั้นนี้เรียกว่า “Discrimination Learning”
6. ความสามารถใช้สิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วไปประยุกต์ใช้กับสิ่งเร้าใหม่ที่
ประสบ โดยเฉพาะชีวิตประจำวัน ซึ่งคล้ายคลึงกับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว เช่น การเรียนเลขแล้ว
นำไปใช้ในการทอนเงิน เมื่อมีคนมาซื้อของ เป็นต้น ขั้นนี้เรียกว่า “Concept Learning”
7. การแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้ เช่นว่า การเรียน
ภาษาไทย แล้วสามารถแต่งกลอนสดได้ไพเราะ เป็นต้น ขั้นนี้เรียกว่า “Principle Learning”
8. การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียนหรือการที่ผู้เรียนได้รับทราบ
ผลการเรียนรู้ เช่น การแจ้งผลการสอบสัมภาษณ์หลังจากการสอบสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลง เป็นต้น มี

การสำรวจหลายครั้งพบว่า การที่ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้ได้รวดเร็วเท่าไร ก็ทำให้การเรียนรู้มีผลดี หรือประสิทธิภาพสูงเท่านั้น ขั้นนี้เรียกว่า “Problem Solving”

จากจิตวิทยาเกี่ยวกับการอ่านที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านเป็นการทำงานที่สัมพันธ์กับสองกระบวนการ คือ กระบวนการกลไกซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำสิ่งเร้าเข้าสู่สมอง อีกกระบวนการหนึ่งเป็นการรับรู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแปลความของสิ่งเร้าหลังจากที่เข้าสู่สมองแล้ว โดยสมองผู้อ่านจะให้ความหมายแก่สัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้อ่านจะสามารถสร้างประสบการณ์จากสัญลักษณ์ได้เพียงใด ผู้อ่านจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงสัญลักษณ์เหล่านี้ให้เข้ากับประสบการณ์เข้าใจความหมายได้

4.2 ความหมายของภาษา

ศุภวัฒน์ ชื่นชอบ (2534:1) อธิบายไว้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือของการสื่อสาร คำว่าสื่อสาร หมายถึง การแลกเปลี่ยนความคิดที่มีความเข้าใจพื้นฐานร่วมกันระหว่าง บุคคลเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้สื่อความหมาย เอมอร์ ตรูวี่เชียร์ (2531:1) ได้อธิบาย ความหมายทางภาษาศาสตร์เชิงสังคมว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอย่างหนึ่ง การสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดความคิดความรู้สึกจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดยใช้สื่อต่างๆ สื่ออันหนึ่งก็คือ ภาษาซึ่งอาจจะเป็น ภาษาพูด ภาษาเขียน นอกจากการสื่อด้วยภาษาแล้วเราอาจใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เช่น เครื่องหมายจราจร หรือเราอาจสื่อความหมายโดยการใช้อวัจนภาษา ซึ่งประกอบด้วยภาษาท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า การใช้เสียงที่ไม่ใช่ภาษา และระยะทางระหว่างบุคคล การภาษาใบ้ ภาษานอกจากจะใช้สื่อความหมายยังใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้บุคคลต่างๆ สามารถติดต่อเข้าใจกันได้

จากความหมายของภาษาที่ผู้รู้ได้ให้ความหมายมาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า ภาษา หมายถึง เสียงพูดหรือคำพูดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก เพื่อสื่อความหมายโดยใช้สื่อต่างๆ

5. ความหมายของการอ่าน

การอ่าน หมายถึง การแปลตัวอักษร (สัญลักษณ์) ออกมาเป็นคำพูด (เสียง) และมีความหมายที่ใช้สื่อความคิด ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน (ผู้ฟัง) ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องออกเสียงก็เข้าใจความหมายกันได้บันทึก พฤษะวัน (2533:80) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ตรงกัน คือ การอ่านเป็นกระบวนการให้แปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ ที่มีการจดบันทึกไว้ ออกมาเป็นคำพูดหรือความคิดได้อย่างมีเหตุมีผล มานิตย์ บุญประเสริฐ (2526:9) กล่าวว่า การอ่าน คือ การสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือ การค้นหา

ความหมายจากข้อเขียนนั้นๆ ซึ่งผู้อ่านจะเข้าใจความที่อ่านมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ลักษณะของเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนและความสามารถในการด้านภาษาของผู้อ่านและผู้เขียน

จากความหมายของการอ่านที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ สรุปได้ว่าการอ่านจึงเป็นการสื่อสารที่ต้องอาศัยความเข้าใจในตัวอักษร สามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ

5.1 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะสำคัญมากในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เพราะการอ่านจะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความคิด และช่วยให้ผู้อ่านสามารถรอบรู้ ทนต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังต่อไปนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2524:12) ได้กล่าวว่า การอ่านจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น เพราะกิจกรรมการเรียนรู้ต้องอาศัยทักษะการอ่านทั้งสิ้น ทางด้านอาชีพ การอ่านก็ช่วยให้มีความรู้ที่ได้จากการอ่าน พัฒนาอาชีพของตนเองให้เจริญก้าวหน้า นอกจากนั้นการอ่านยังช่วยให้คนเกิดความคิดลึกซึ้งและกว้างขวางเป็นที่ยอมรับของสังคมอีกด้วย และวิจิตตรา แสงพลสิทธิ์ (2522:134) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน สรุปได้ว่าการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ก่อให้เกิดความคิดความฉลาดรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์การอ่านยังช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินอีกด้วย

ประเทิน มหาจันทร์ (2530:161) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้ คือ

1. ช่วยให้ได้รับความรู้หรือตอบสนองในที่ยากระ
2. ช่วยให้เกิดชีวิตในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
3. ช่วยปรับปรุงสถานภาพ พัฒนาอาชีพ ให้ก้าวหน้า
4. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน
5. ช่วยให้ชีวิตปลอดภัยและพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า

จากความสำคัญของการอ่านสามารถสรุปประโยชน์ได้ดังนี้

1. มีความรู้เพิ่มเติม ช่วยให้รู้กว้างขวางไม่แคบเฉพาะเรื่องรอบตัว
2. ช่วยพัฒนาความคิดและเสริมประสบการณ์ในการอ่าน
3. ช่วยให้เป็นผู้ที่สังคมยอมรับ เพราะผู้อ่านมากจะรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี
4. ช่วยให้เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

5. ช่วยให้ได้ความบันเทิงในชีวิตมากขึ้น

6. ช่วยให้เป็นคนที่น่าสนใจ เพราะผู้ที่อ่านหนังสือมากจะมีความคิดลึกซึ้งและกว้างขวางสามารถแสดงความรู้ความคิดที่ดีได้เสมอ

7. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมาก ในการอ่านแต่ละครั้งจะมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้อ่านเป็นสำคัญ มีผู้รู้ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านดังนี้

อัมพร สุขเกษม (2522:5-6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านดังนี้

1. อ่านเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อน
2. อ่านเพื่อหาความรู้ ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานทางการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้และมีการบันทึกเรื่องที่อ่านไว้
3. อ่านเพื่อเสริมความคิด ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านเป็นอ่านเป็นอย่างดี สามารถตั้งปัญหาและตอบปัญหาให้ตัวเองในขณะที่อ่านได้

จินตนา ไบกาชยิ (2528:2-7) ได้กล่าวถึงการอ่านของเด็กประถมศึกษาว่ามีจุดมุ่งหมายสำคัญ 7 ประการ คือ

1. ให้อ่านได้ หมายถึง การพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กตั้งแต่การอ่านพยัญชนะสระ วรรณยุกต์ อ่านเป็นคำ และอ่านกลุ่มคำ
2. อ่านเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการหาความรู้
3. อ่านเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ
4. อ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า เพื่อส่งเสริมความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่
5. อ่านเพื่อความรู้ ท้นต่อเหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมรอบตัว และความเป็นไปของสังคม
6. อ่านเพื่อความจรรโลงใจ ช่วยพัฒนาและปรับปรุงตัวเองให้เป็นพลเมืองดีจิตใจดี
7. อ่านเพื่อความบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจ สนองความพอใจส่วนตัว

ประเทิน มหาจันทร์ (2530:186) ได้แบ่งวัตถุประสงค์ของการสอนอ่านในชั้นประถมศึกษาจำแนกเป็น 3 ข้อใหญ่ๆ ดังนี้

1. การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน
2. การพัฒนาทักษะเบื้องต้นของการอ่าน
3. ปลุกฝังรสนิยมและความสนใจในการอ่านของบุคคล

จากจุดมุ่งหมายที่นักวิชาการได้ให้ไว้ สามารถสรุปได้ว่า จุดประสงค์ในการอ่านของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ก็คือให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน สามารถอ่านคำได้ เข้าใจคำศัพท์และเนื้อเรื่อง จับใจความของเรื่องที่อ่านได้และมีวิจารณญาณในการอ่าน ซึ่งทักษะเหล่านี้ต้องอาศัยการฝึกฝนด้วยวิธีการที่เหมาะสม

5.3 กระบวนการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งในการเรียนภาษา และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทักษะ การฟัง การพูด การเขียน ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2515:147) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า “การอ่านเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ถ้าเด็กมีทักษะในการอ่านดีแล้ว การเรียนวิชาอื่นย่อมเกิดผลดีอย่างรวดเร็ว” กิจกรรมทุกอย่างของนักเรียนประมาณละ 80-90 อาศัยการอ่านเป็นสำคัญ ฉะนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะสำคัญและเป็นเครื่องมือของการอ่านต่างๆ การสอนให้เด็กรู้จักแต่รูปคำและเสียงของคำนั้นยังไม่พอ ครูจะต้องให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำเหล่านั้นด้วย

สำหรับกระบวนการอ่านนั้น บันลือ พลกษะวัน (2533:24) ได้กล่าวถึง กระบวนการอ่านไว้ว่ากระบวนการอ่านเป็นการฝึกใช้ความคิดในการรับและสื่อความหมายที่ผู้เขียนสื่อให้ผู้อ่าน กระบวนการอ่านจึงเป็นแนวทางในการค้นหาความรู้ความเข้าใจจากการอ่าน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเห็นหรือการได้รับการกระตุ้นให้ใช้การแปลตัวอักษร และเครื่องหมายต่างๆ ที่ปรากฏให้เป็นคำพูด ประโยคหรือวลีที่ใช้สื่อความกัน
2. การทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านแล้วเก็บความคิดที่ได้ไว้ในใจ
3. พิจารณาชั่งน้ำหนัก (ไตร่ตรอง) เลือกดูว่า เห็นด้วยหรือคัดค้านตามที่จะรับความรู้ใหม่บางกรณีอาจคัดค้านหรือไม่ยอมรับเขาก็ได้เป็นเพียงรับรู้เท่านั้น
4. กลับกรอง โดยนำเอาเฉพาะสาระสำคัญของสิ่งที่อ่าน มาปรับเพิ่มเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

สำหรับกระบวนการอ่าน สุนันทา มั่นเสริมฐวิทย์ (2537:63-68) เห็นว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของอวัยวะต่างๆ ซึ่งเกี่ยวกับการมองเห็น การได้ยิน การคิด คือการทำงานของตา หู และสมอง ถ้าอวัยวะดังกล่าวผิดปกติด้วย ส่งผลต่อการอ่านของเด็ก ด้วยเหตุนี้ครูจึงทำความเข้าใจกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาปัญหาในการอ่านและแก้ไขให้ถูกต้อง กระบวนการกลไกมีการทำงาน ดังนี้

1. สายตากับการอ่าน ในการอ่านจำเป็นต้องใช้สายตาเพื่อรับรู้ตัวอักษร เด็กจำเป็นต้องมีความพร้อมทางสายตาในขั้นเริ่มอ่าน กล่าวคือ จะต้องมองเห็นสิ่งต่างๆ ในระยะใกล้เกือบ 20 นิ้ว ได้ชัดเจน อีกทั้งจะต้องสามารถเพ่งสายตาในระยะไกลประมาณ 20 ฟุต ในระยะที่เด็กเกิดมาเป็นทารกจะสายตายาว เมื่อโตขึ้นสายตาจะลดลงและสามารถปรับสายตาให้เห็นภาพที่ใกล้ได้ดีขึ้น ดังนั้นการฝึกให้เด็กหัดอ่านเร็วเกินไปจะทำให้สายตาสิ้นการทำงานของสายตา แบ่งได้ดังนี้

1.1 การเคลื่อนไหวตา (Eye-Movement) เป็นกระบวนการขั้นแรกของการอ่านในขณะที่อ่านนิยน์ตาไม่กวาดผ่านตัวหนังสืออย่างต่อเนื่อง แต่จะเคลื่อนตาอย่างรวดเร็วที่ละช่วง เป็นช่วงสั้น ซึ่งมีการหยุดเป็นระยะๆ ประกอบด้วยการหยุดอยู่กับที่ (Fixation) การมองย้อนกลับ (Regression) และการกวาดสายตา (Return Sweep) ดังนั้นเวลาที่ใช้ในการอ่านจึงประกอบด้วยเวลาที่ใช้ในการเคลื่อนสายตากับเวลาที่หยุดอยู่กับที่ สำหรับการเคลื่อนสายตาด้วยการหยุดอยู่กับที่เพื่อให้สมองจดจำตัวอักษร คำ ประโยค และข้อความ การหยุดอยู่กับที่ที่สัมพันธ์กับความยากง่ายของสารที่อ่าน เวลาที่ใช้ในการหยุดตาอยู่ที่ประมาณร้อยละ 93-94 ของเวลาในการอ่านทั้งหมด ส่วนเวลาที่ใช้ในการเคลื่อนสายตาประมาณร้อยละ 6-7 ของเวลาในการอ่าน ในระยะที่ตาหยุดอยู่กับที่หรือมีการเปลี่ยนจุดเพ่งใหม่ การเคลื่อนไหวตาในช่วงนั้นจะใช้เวลาประมาณ 0.09-0.20 วินาทีการทำงานของ การเคลื่อนไหวตา จะเกี่ยวข้องกับลานสายตา ซึ่งประกอบด้วยเส้นโค้งของมุมในแนวนอนประมาณ 180 องศา และในแนวตั้งประมาณ 60 องศา ช่วยทำให้มองเห็นขอบนอกส่วนในและส่วนลึกของภาพมีผลทำให้เกิดช่วงการรับรู้ (Perception Span) และช่วงความจำ (Recognition Span) ช่วงการรับรู้ คือ จำนวนคำที่ผู้อ่านสามารถจำและเข้าใจในการหยุดอยู่กับที่แต่ละครั้ง จะหาได้ด้วยการจำจำนวนคำที่อ่านหารด้วยจำนวนครั้งของการหยุดอยู่กับที่

1.2 การมองย้อนกลับ เป็นการเคลื่อนสายต้าย้อนกลับ โดยการมองกลับไปยังพยางค์ คำ วลี หรือประโยคที่ได้หยุดตาอยู่กับที่มาก่อนแล้ว การมองย้อนกลับมีสาเหตุหลายประการ เช่น ความบกพร่องทางสายตาทำให้รับภาพไม่ชัดเจน หรือผู้อ่านไม่มีความมั่นใจจึงต้องอ่านซ้ำ การมองย้อนกลับจะเกิดขึ้นเมื่อการรับรู้ไม่ถูกต้อง ความคิดหยุดชะงักเพราะความล้มเหลวในการจำผู้อ่านไม่เข้าใจความหมาย การมองย้อนกลับจะแตกต่างกันไปตามความแตกต่างของผู้อ่านแต่ละคน โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะมีการมองย้อนกลับ 52 ครั้งต่อการ

อ่านข้อความ 100 คำ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประมาณ 22 ครั้งต่อการอ่านข้อความ 100 คำ

1.3 การกวาดสายตากลับ เมื่อเวลาอ่านจบบรรทัดหนึ่ง ผู้อ่านจะกวาดสายตากลับไปเริ่มต้นของบรรทัดต่อไปซึ่งผู้อ่านจะใช้เวลาประมาณ 0.04 – 0.05 วินาที ถ้าผู้อ่านมองข้ามบรรทัดหรือวางสายตา ก่อนหรือหลังคำแรกของของบรรทัดใหม่ ผู้อ่านจะต้องกลับไปเพ่งสายตาใหม่ ซึ่งถือว่าการเคลื่อนตาแบบหยุดอยู่กับที่ที่เกิดขึ้น

2. พัฒนาการเคลื่อนตา เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางร่างกายซึ่งจะเป็นไปอย่างรวดเร็วในระหว่าง 4 ปีแรก ของระดับชั้นประถมศึกษา ต่อจากนั้นตาจะพัฒนาอีกเล็กน้อย การเคลื่อนสายตาจะมีผลต่อการอ่าน กล่าวคือ หากมีการมองย้อนกลับและการหยุดอยู่กับที่ในแต่ละบรรทัดบ่อยครั้งจะทำให้ผู้อ่านอ่านได้ไม่ดี ถ้ามีการลดจำนวนการมองย้อนกลับและการหยุดตาอยู่กับที่ให้น้อยจะช่วยให้อ่านดีขึ้น แต่นักการศึกษาบางคนให้เหตุผลขัดแย้งในเรื่องที่ว่า การเคลื่อนสายตาไม่ได้เป็นสาเหตุทำให้อ่านดีหรือไม่ ถ้าเรื่องที่อ่านยากผู้อ่านจะต้องหยุดสายตาบ่อยและนาน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง ความยากง่ายของเรื่องจึงเป็นปัจจัยสำคัญ ผู้ที่สามารถอ่านได้ดีจะสามารถจำคำ วิเคราะห์คำและเข้าใจเรื่องราวได้อย่างละเอียด ความสามารถเหล่านี้จะทำให้การเคลื่อนสายตาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเคลื่อนสายตาจึงสะท้อนให้เห็นการทำงานของสมองส่วนกลางอันเกี่ยวกับการทำความเข้าใจแสดงถึงวุฒิภาวะในการอ่านของแต่ละคนด้วยเหตุนี้ผู้อ่านที่อ่านหนังสือได้ไม่ดี เพราะมีการหยุดตาอยู่กับที่และมองย้อนกลับมาก จึงควรได้รับการฝึกฝนการเคลื่อนสายตาให้เร็วขึ้น

3. ความผิดปกติของสายตา แม้ว่าเด็กจะมีความพร้อมทางสายตา แต่ความผิดปกติทางสายตาอาจเกิดขึ้นได้โดยที่เด็กไม่รู้ตัว ที่ปรากฏอยู่ทั่วไป คือ

3.1 การมองเห็นอักษรไม่ชัดเจน การอ่านโดยทั่วไปต้องการความชัดเจนของสายตาภายในระยะ 20 นิ้ว หากเด็กมองเห็นไม่ชัดก็จะมีผลต่อการอ่านทำให้จับใจความได้ไม่ถูกต้อง

3.2 สายตาสั้นและสายตายาว เกิดความผิดปกติอันเนื่องจากการหักเหของแสงซึ่งมีสาเหตุมาจากความอ่อนแอของเลนส์สายตา

4. การได้ยินกับการอ่าน เด็กฝึกพูดโดยอาศัยการเลียนแบบจากหูที่ได้ยิน ทั้งนี้จะต้องสามารถแยกเสียงและเข้าใจความหมายเป็นพื้นฐาน ในขั้นต่อไปจึงเชื่อมโยงเสียงกับสัญลักษณ์ให้สัมพันธ์กันเพื่อนำไปสู่ภาษาเขียนต่อไป กิจกรรมดังกล่าวหากเกิดขึ้นซ้ำๆ จะช่วยให้เด็กรู้ความหมายของสัญลักษณ์ที่จะนำไปสู่การอ่าน การอ่านจึงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้ยินและรับรู้ความหมาย เด็กบางคนไม่สามารถแยกเสียงคำที่ได้ยิน จึงทำให้ไม่สามารถพูดคำนั้นได้ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะเด็กไม่สามารถเชื่อมโยงเสียงที่ได้ยินกับสัญลักษณ์ ด้วยเหตุนี้การได้ยินจึงมีความสัมพันธ์

อย่างไร้ขีดความสามารถในการอ่าน กระบวนการของการได้ยินจะเริ่มที่หูรับคลื่นเสียง แล้วส่งต่อไปที่ระบบประสาทส่งต่อไปที่สมอง สมองจะทำหน้าที่รวมเสียงที่ได้ยินแล้ว จึงส่งเคราะห์ส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อแปลความหมายได้ถูกต้อง หน่วยที่ใช้วัดความเข้มของเสียงที่ได้ยินเรียกว่า เดซิเบล นักการศึกษาได้แบ่งความผิดปกติของหูไว้ดังนี้

4.1 พวกที่สูญเสียการได้ยินประมาณ 20 – 25 เดซิเบล พวกนี้ควรจัดให้นั่งแถวหน้าที่สามารถได้ยิน ไม่จำเป็นต้องรักษาเป็นพิเศษ

4.2 พวกที่สูญเสียการได้ยินประมาณ 26 – 55 เดซิเบล จำต้องใช้เครื่องฟังและต้องการความช่วยเหลือในการฝึกพูดบางครั้ง

4.3 พวกที่สูญเสียการได้ยินประมาณ 56 – 75 เดซิเบล ต้องให้ความช่วยเหลือโดยใช้เครื่องช่วยฟัง จึงจะสามารถเรียนภาษาพูดได้

4.4 พวกที่สูญเสียการได้ยินประมาณ 76 เดซิเบลขึ้นไป เป็นพวกที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษไม่สามารถเรียนรู้การใช้เสียงได้เลย

5. การฟังกับการได้ยิน การฟังเป็นทักษะแรกที่เกิดมีการพัฒนา เด็กจะพูดที่ได้ฟังอย่างคล่องแคล่ว ส่วนมากเด็กจะได้ยินเสียงแต่ไม่ได้ฟังว่าเสียงที่ได้ยินคือเสียงอะไรจึงมักไม่เข้าใจและตีความหมายไม่ได้ การฟังจึงเป็นทักษะขั้นสูงกว่าการได้ยิน ดังนั้น ผู้ที่ฟังได้ดีจะมีความสามารถทางการอ่านและมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าผู้ที่ฟังได้ไม่ดี ด้วยเหตุนี้ทักษะการฟังจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความสามารถในการเรียนรู้ทางวิชาการต่างๆ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน เด็กที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จะเรียนรู้การฟังได้ดีมากกว่าการอ่าน และเมื่อโตขึ้นจะเรียนรู้จากการอ่านได้ดีกว่าการฟังด้วยเหตุผลดังกล่าวความสามารถในการฟังจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่าน การฟังและการอ่านมีพื้นฐานที่คล้ายคลึงกันเพราะทั้งสองทักษะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ของผู้อื่น ความแตกต่างของทักษะทั้งสองอยู่ที่การอ่านซึ่งเน้นการเห็นและความเข้าใจในขณะที่การฟังเน้นการได้ยินและความเข้าใจ

6. สมองกับการอ่าน สมองเป็นตัวควบคุมส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยสั่งการไปยังเส้นประสาทสำคัญ 86 เส้น เส้นประสาทเหล่านั้นจะแตกแขนงออกไปเป็นเส้นเล็กๆ อีกหลายร้อยเส้น เส้นเหล่านี้จะแยกออกจากตัวสมองผ่านลงสู่ไขสันหลัง เส้นประสาทต่างๆ จะพาดกันไปมาทำหน้าที่แตกต่างกัน บางส่วนจะทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ในขณะที่บางส่วนจะทำหน้าที่เชื่อมโยงความรู้สึกของกล้ามเนื้อต่างๆ ทำให้เกิดความรู้

ส่วนกระบวนการรับรู้นั้น สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543:63 – 68) กล่าวว่ากระบวนการรับรู้เกี่ยวกับการอ่าน เป็นการทำงานสัมพันธ์กันของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

เป็นกระบวนการที่จะต้องทำความเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์รับรู้และตีความสิ่งที่รู้สึกแล้วจึงตีความหมายต่อสิ่งนั้น การรับรู้และการตีความสัญลักษณ์ของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับพื้นฐานและประสบการณ์ของผู้อ่าน ขั้นตอนของกระบวนการรับรู้กับการอ่านนั้นมี 3 ระดับดังต่อไปนี้

1. การรับรู้สัญลักษณ์ นักศึกษาและนักจิตวิทยาได้ทำการศึกษาการรับรู้คำกับการอ่านและสรุปว่า ในขั้นแรกผู้อ่านจะรับรู้คำอย่างเลื่อนราง กล่าวคือ ยังจำคำนั้นไม่ได้หรือจำได้แต่ไม่ชัดเจน จนกว่าผู้อ่านจะเห็นความสำคัญของคำกับความหมาย แสดงให้เห็นว่าสามารถแยกความแตกต่างของสิ่งที่มองเห็นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งผู้อ่านสามารถจำคำได้ ในขั้นต่อไปจะทำให้เข้าใจความหมายได้มากขึ้น

2. การทำความเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ เป็นการทำความเข้าใจความหมายของคำ ผู้อ่านจะสร้างความหมายของคำโดยอาศัยการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับการเรียนรู้ให้เข้ากับคำ ผู้อ่านและผู้เขียนจะติดต่อสื่อสารกันได้เพื่อกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ได้ตรงกัน การสื่อสารด้วยการอ่านจะเกิดขึ้น นอกจากนั้นประสบการณ์ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อผู้อ่านในการทำทำความเข้าใจสัญลักษณ์องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดความหมายได้แก่ วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เด็กอาศัย ความรู้ที่เด็กได้รับจากผู้ปกครองและทางโรงเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน

3. การสร้างแนวคิด เด็กแต่ละคนจะสร้างแนวคิดไม่เหมือนกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาและประสบการณ์เดิมของเด็ก การสร้างแนวคิดจะเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กเรียนรู้ที่จะมองเห็นความแตกต่างของสิ่งหนึ่งจากอีกหนึ่ง โดยอาศัยประสบการณ์ที่เกิดขึ้นๆ กัน จะช่วยให้เด็กรู้ความหมายที่แตกต่างกันออกไป เด็กจะพัฒนาแนวคิดต่างๆ ไปสู่นามธรรมการสรุปเป็นแนวคิดเป็นการรวมความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำและความรู้สึกต่างๆ ที่ได้จากการอ่าน

กระบวนการรับรู้จึงเกี่ยวข้องกับระดับการทำงานของสมอง 3 ระดับ ได้แก่การรับรู้สัญลักษณ์ คือ การที่รับรู้หรือหูได้ยินขั้นต่อมาคือ การทำความเข้าใจความหมายของคำที่ได้ยินหรือได้เห็นและขั้นสุดท้ายเป็นการสร้างแนวคิดโดยสรุปความหมายของคำที่ได้อ่านและความรู้สึกต่างๆ ที่ได้จากการอ่าน

จากกระบวนการอ่านที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการการทำงานเกี่ยวข้องกับการทำงานของตา หู และสมอง ตา จะจำแนกสิ่งที่มองเห็น แล้วส่งต่อไปยังสมองเพื่อแปลความหมาย ผู้อ่านจะอ่านเร็ว อ่านช้า หรือมีปัญหาการอ่านขึ้นอยู่กับ การเคลื่อนไหวตา การมอยย้อนกลับ การกวาดสายตาในแต่ละบรรทัด การพัฒนาการเคลื่อนไหวสายตาจึงเป็นสิ่งสำคัญ สมองซึ่งเป็นตัวควบคุมการทำงานทำหน้าที่รับรู้ แปลความ หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ถ้าสมองไม่พัฒนาไป

ตามลำดับขั้นจะทำให้เกิดความคิดปกติ ส่งผลกระทบต่อการอ่านของเด็กเป็นอย่างมากความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็ก

วันไชย ไทยใหม่ (2534 :21- 23) ได้กล่าวถึง ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ตลอดจนกระทำการจนบรรลุถึงจุดหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้นมีนักการศึกษาจำนวนมากได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของเด็กตามระดับอายุโดยสรุปดังนี้

1. อายุ 4 – 5 ขวบ ชอบดูรูปในหนังสือ ฟังนิทานสั้นๆ ง่ายๆ และกลอนสั้น
2. อายุ 6 -8 ขวบ ชอบอ่านหนังสือนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่างๆ สัตว์ป่า เทพนิยาย คำกลอนง่ายๆ เรื่องจริงที่เคยพบเห็นในชีวิตประจำวัน ในบ้านและในโรงเรียน
3. อายุ 9 ขวบ ชอบนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่างๆ ชอบเรื่องจริงมากกว่าที่จะให้สัตว์พูดได้ เรื่องผจญภัยและนิทานเกี่ยวกับชนชาติต่างๆ
4. อายุ 10 ขวบ เด็กวัยนี้ไม่ต่างจากกับเด็กอายุ 9 ขวบ แต่เด็กชายจะชอบอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องค้นพบสิ่งใหม่
5. อายุ 11 ขวบ เด็กชายชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับการผจญภัย เด็กหญิงเริ่มอ่านนวนิยาย
6. อายุ 12 ขวบ เด็กชายชอบอ่านหนังสือผจญภัย หนังสือที่มีวีรบุรุษ วีรสตรี หนังสือชีวประวัติ ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะเริ่มอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่

6. ความพร้อมในการอ่าน

วันไชย ไทยใหม่(2534:23-25) ได้กล่าวถึง ความพร้อม คือ ช่วงระยะเวลาหนึ่งของการพัฒนาการซึ่งเหมาะสมที่สุด เป็นจุดสูงสุดที่จะสอนลักษณะต่างๆ ให้กับเด็ก เด็กที่จะเรียนทักษะต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและบังเกิดผลดีถ้ามีความพร้อม ความพร้อมในการอ่านของเด็กคือ ช่วงระยะเวลาที่เด็กมีความรู้สึกริเริ่มและเต็มใจในการอ่านหนังสือ โดยเกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ตัวเด็กเอง ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมทางร่างกาย ทางสมอง ทางอารมณ์และทางวิชาการ
2. สิ่งแวดล้อม ได้แก่ อาชีพของบิดาและมารดา บุคคล สิ่งแวดล้อมสังคมที่เด็กอยู่ การสะสมหนังสือและเหตุการณ์การอ่านที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ

พฤติกรรมกรอ่านออกเสียงหรืออ่านฟังเสียงประกอบด้วย

1. ความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ การใช้สายตาสังเกต เห็นตัวอักษรแล้วจำได้ว่าเคยพบ เคยอ่าน หรือมีฉะนั้นต้องได้ใช้การดูภาพ อ่านภาพ ที่มีสัญลักษณ์นั้นช่วย (ฝึกอ่านเริ่มแรก) และพร้อมที่จะออกเสียงตามที่เห็น

2. การอ่านออกเสียง คือ อากาที่พ่นลมออกมาผ่านเส้นเสียงตามที่เห็นอักษรนั้นๆ

3. การทำให้เสียงผสมกลมกลืน ได้แก่ การใช้ว่ยะต่างๆ เช่น ลื่น ปาก ฟัน หรือส่วนใดส่วนที่จะทำให้เสียงพ่นออกมา ถูกทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทั้งพยัญชนะ สระ ตัวสะกด หรือวรรณยุกต์ด้วยก็แล้วแต่กรณี มุ่งให้เกิดความชัดเจนถูกต้อง

4. การฟังและวิเคราะห์เสียงที่ตนอ่าน ผู้อ่านจะต้องใช้หูของตนฟังอย่างพินิจว่าถูกต้องตามเจตนาที่จะออกเสียงนั้นๆ หรือไม่หากมีความผิดเพี้ยนแต่อย่างใด ก็ต้องแก้ไขใหม่โดยการเริ่มต้นอ่านคำนั้นใหม่

5. ความเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคที่อ่าน นอกจากฟังเสียงที่อ่านถูกต้อง แต่ยังต้องทำหน้าที่ฟัง โดยใช้สติปัญญาแปลความหมาย หรืออาจอาศัยประสบการณ์เดิมช่วยแปลประโยคและข้อความที่อ่าน แต่ในบางครั้งก็จำเป็นต้องสร้างประสบการณ์ตรง เช่น ลองปฏิบัติตามที่อ่านจึงจะเข้าใจ

6. ความสามารถในการจดจำ (Recognition) การจดจำในที่นี้หมายถึง การจำรูปคำ จำสัญลักษณ์ได้ว่าออกเสียงอย่างไร และรวมทั้งการจำประโยคที่อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที การจำเหล่านี้ย่อมเป็นประโยชน์ที่จะใช้ในการอ่านครั้งต่อไป

จุดประสงค์ในการอ่านออกเสียง

1. เพื่อพัฒนาทักษะเบื้องต้นของการอ่านในใจ

2. เพื่อสื่อความหมายเรื่องราวที่อ่านไปยังผู้ฟังได้ดี

3. เพื่ออ่านแบบใช้เสียง และเน้นจังหวะให้เหมาะสมประกอบการอ่านด้วยความคล่องแคล่วถูกต้องและรวดเร็ว

4. เพื่อช่วยพัฒนาการพูดของผู้อ่านให้ดีและสอดคล้องกับความนิยมของสังคมยิ่งขึ้น

5. ส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้อ่านในการออกเสียง การวางกิริยาท่าทางประกอบการอ่านออกเสียงย่อมเน้นในเรื่องความเข้าใจของผู้อ่าน ฉะนั้นผู้อ่านจำเป็นต้องรู้คำศัพท์ อ่านถูกต้องวรรคตอนทำเสียงเหมือนพูด เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องราว รู้สึโพร่จากกรอ่านอีกด้วย

คุณค่าของการอ่านออกเสียง (ฟังเสียง)

1. เราถือเอาการอ่านออกเสียงเป็นการฝึกทักษะเบื้องต้น ทั้งครูยังสามารถใช้ประโยชน์ให้สัมพันธ์กับการพูดการฟังได้ดี
2. การอ่านออกเสียง ย่อมช่วยให้ครูสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการฝึกฝนทักษะการอ่านและสามารถช่วยเหลือแก้ไขเด็กผู้อ่านผิดพลาด ลังเลใจ หรืออื่นๆ ได้ทันทั่วทั้งที่ เช่น ช่วยแก้ไขการพูดหรือการอ่านไม่ถูก ไม่ชัด ไปพร้อมๆ กันได้
3. การอ่านออกเสียงจะช่วยให้เด็กได้ตรวจสอบตนเอง ฟังเสียง ฝึกการฟังได้ดีขึ้น และเพื่อนร่วมชั้นได้มีโอกาสฝึกฟังเสียง และฝึกอ่านในใจตามไปด้วยอย่างที่เราเรียกว่า ช่วยให้มีการฝึกอ่านได้กว้างขวางกว่าอ่านในใจ
4. การอ่านออกเสียงย่อมช่วยพัฒนาการพูดของเด็ก ในการใช้คำ การผูกประโยคได้ดีขึ้นเพราะเราเชื่อว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้นย่อมใช้ภาษาได้ดีขึ้น ภาษาพูดใกล้เคียงกับภาษาเขียนมาก
5. การอ่านออกเสียงย่อมช่วยให้สามารถแสดงละครตามบทบาทของตัวละคร ผู้ได้รับมอบหมายการอ่านบทละคร แล้วแสดงท่าทางตามบทบาทนั้น พร้อมกับแสดงการพูดที่สอดคล้องกับการอ่าน ทั้งนี้รวมทั้งจะเพิ่มพูนความสามารถในการเล่านิทานและรายงานต่างๆ ได้ดี
6. จากการฝึกอ่านออกเสียงที่มีการอ่านนำและการอ่านตามเป็นครั้งคราว ย่อมช่วยเด็กให้เรียนอ่าน ช่วยเด็กขี้อายให้กล้าแสดงออกและฝึกอ่านไปด้วย
7. การอ่านออกเสียงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการอ่านบทประพันธ์ ร้อยกรอง เพื่อให้เกิดความไพเราะ ตีใจในรสภาษาและวรรณคดีเบื้องต้นได้ดี
8. การอ่านออกเสียง อาจใช้ในการสื่อความหมายในฐานะที่ผู้อ่านอาจอ่านจดหมาย หนังสือ เรื่องราวแทนผู้รับซึ่งทำหน้าที่ฟังอยู่ได้อย่างหนึ่ง

แนวปฏิบัติและหลักที่ควรพิจารณาในการอ่าน

1. เด็กต้องอ่านเพื่อใช้ประโยชน์ เพื่อจะเข้าใจเรื่องราวมากกว่าที่จะต้องอ่านได้หรืออ่านออก การฝึกทักษะการอ่านอย่างโดดเดี่ยวย่อมได้ผลน้อย ทั้งนี้เพราะจะต้องสัมพันธ์กับสิ่งอื่นประโยชน์ในวิชาอื่นๆ และใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย
2. การสอนอ่านไม่ควรสอนแยก ควรจะเป็นกิจกรรมหลายๆ อย่างทั้งขับร้อง เล่นเกม เสริมภาษา เรียนวิชาอื่นโดยใช้คำที่เรียนมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่า การอ่านไม่ได้มุ่งให้อ่านในแบบเรียนได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

3. การอ่านควรจะใช้ประโยชน์ในด้านการฝึกทักษะ เพื่อจะนำไปใช้ประโยชน์ที่จะเรียนรู้สิ่งอื่นหรือขยายประสบการณ์ให้พอเหมาะพอดีด้วย จึงจะช่วยให้การฝึกทักษะการอ่านเป็นไปอย่างได้ผล

4. ความสนใจและความสามารถในการอ่านของเด็กย่อมแตกต่างกัน เร็ว ปานกลาง ช้า ฉะนั้นการสอนอ่านที่ดี น่าจะปลูกฝังทัศนคติที่ดีที่มีต่อการอ่าน การเล็งเห็นประโยชน์ของการอ่าน นอกเหนือไปกว่ามุ่งความสำเร็จในการอ่านอีกด้วย นั่นคือ เด็กเรียนช้า เร็วหรือปานกลางก็รู้คุณค่าประโยชน์ของการอ่านเหมือนกัน

5. วิธีการสอนอ่านไม่ควรใช้วิธีแบบใดแบบหนึ่งสอนเด็ก ควรรู้จักวิธีผสมผสานแบบวางรูปแบบเป็นหน่วยการสอน เพื่อจะใช้ส่วนดีของวิธีสอนอ่านแบบต่างๆ มาใช้ส่งเสริมให้เด็กได้รับความสำเร็จได้มากกว่าการใช้วิธีสอนอ่านเพียงอย่างเดียว

6. การสอนที่ดี ย่อมต้องเปลี่ยนแปลงและยืดหยุ่นได้และไม่ควรใช้วิธีสอนแบบซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนเด็กหรือผู้เรียนรู้ว่า ต่อไปนี้ครูจะทำอย่างนั้นอย่างนี้ เช่น อ่านแล้ว คัดไทย คัดไทยเสร็จแล้ว วาดภาพ เป็นต้น

7. ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียน เพราะนักเรียนต้องรู้จักสะกดคำได้ถูกต้องก่อนจึงจะสามารถเขียนประโยคและเรื่องราวได้ ถ้านักเรียนเขียนสะกดคำไม่ได้ นักเรียนจะไม่สามารถเข้าใจเรื่องจากผู้อื่น และแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนได้คือ สื่อสารกันไม่ได้นั่นเอง ดังนั้นการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเขียนเป็นอย่างยิ่ง นักเรียนควรฝึกการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเมื่อเริ่มเขียนคำ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักคำต่างๆ จำเป็นในชีวิตประจำวัน เรื่องเดช ปิ่นเขียนขันติย์ (2541:16-30) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำ ในชั้นประถมศึกษาเป็นการวางรากฐานที่สำคัญในการเขียนให้แก่เด็ก การสะกดคำในชั้นประถมศึกษาครูจำเป็นต้องให้อ่านเขียนและสะกดคำสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน วรณี โสมประยูร (2534 :489) ได้กล่าวถึงการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำเป็นรากฐานที่สำคัญของการเขียน ซึ่งผู้เขียนจำเป็นต้องรู้หลักต่างๆ เพื่อช่วยให้สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้องและทำให้การสื่อสารความหมายมีประสิทธิภาพ

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าได้ว่าการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการเรียน ถ้าเขียนสะกดคำผิดจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปทำให้สื่อสารกันไม่ตรงความหมาย ดังนั้นครูจำเป็นต้องรู้หลักการเขียนสะกดคำ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสะกดคำได้ถูกต้อง

ปัญหาการเขียนสะกดคำ

ศรียา นิยมธรรม และ ประภัศร นิยมธรรม (2525 :160-161) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่เด็กสะกดคำผิด โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นประเด็นสำคัญ พบว่า สาเหตุการเขียนสะกดคำผิดมีดังนี้

1. เขียนอ่านหนังสือไม่เก่ง
2. ไม่ชอบอ่าน
3. ขาดการสังเกต
4. ขาดประสบการณ์
5. แยกเสียงได้ไม่ดี
6. สายตาไม่ดี
7. ขาดพร่องทางการได้ยิน
8. ขาดหลักเกณฑ์ในการสะกดคำ

วรรณิ โสภประยูร (2533:586-587) ได้กล่าวถึงลักษณะหรือรูปแบบในการ เขียนสะกดคำผิดมีดังนี้

1. ผิดที่ตัวพยัญชนะ เช่น ซ แทน ทร
2. ผิดที่ตัวสระ เช่น พิริธ เขียนผิดเป็น พิริธิ
3. การเขียนผิดที่ตัวสะกด
4. การเขียนผิดที่วรรณยุกต์ เช่น โน้ด เขียนผิดเป็น โน๊ด
5. การเขียนผิดที่การันต์
6. การเขียนผิดที่ตัวสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์
7. การเขียนผิดที่คำพิเศษหรือคำย่อ
8. การเขียนผิดคำที่คำนั้นมาจากภาษาอื่น
9. การเขียนผิดโดยทอนเสียงให้สั้นลง
10. การเขียนผิดโดยยืดเสียงให้ยาวออก
11. การเขียนผิดที่อักษรควบกล้ำ
12. การเขียนผิดที่สระ ใ- ใ- และ อัย
13. การเขียนผิดที่อักษรนำ

สาเหตุที่ทำให้เขียนสะกดผิด

1. เคยเห็นแบบอย่างมาผิด
2. เข้าใจพจนานุกรมหรือหลักภาษาผิด
3. ไม่ทราบความหมายของคำ
4. เขียนตามเสียงพูดเสียงอ่าน
5. เขียนตามสำเนียงภาษาถิ่น
6. เขียนตามการถ่ายเสียงจากคำต่างประเทศ
7. ใช้แนวเทียบผิด
8. ไม่รู้หลักภาษา
9. ความพิการทางสายตา หู สมอ และวุฒิภาวะไม่เพียงพอ
10. ขาดการฝึกฝนอย่างเพียงพอ
11. เขียนผิด เพราะการเดา
12. เขียนผิด เพราะจำความสัมพันธ์ของตัวสะกดกับความหมายของคำพ้องเสียงไม่ได้

จากปัญหาดังกล่าวสรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำผิดอาจมาจากตัวครูผู้สอน ตัวนักเรียน และวิธีสอน ดังนั้นครูผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้องโดยใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย

องค์ประกอบที่ช่วยให้การเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

การสอนสะกดคำต้องเริ่มวางรากฐานที่ดีจากระดับประถมศึกษา โดยครูผู้สอนต้องศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อนำมาใช้สอนให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน สำหรับองค์ประกอบที่ช่วยให้การเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง ทรงจิต ประสาท (อ้างใน ศิริพรรณ เขียวชะอุ่ม, 2538:7) กล่าวว่า ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. คำที่จะนำมาสอนสะกดคำ ควรเป็นคำที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียน และเป็นคำที่ใช้บ่อยๆ จะต้องให้ออกเสียงการอ่านและพูดให้ชัดเจน
2. ครูให้นักเรียนมีสมุดจดคำต่างๆ ที่มีความหมายลงในสมุด
3. การสอนสะกดคำ ครูควรให้นักเรียนหัดเขียนตามคำบอกด้วย และต้องช่วยนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. การสอนสะกดคำที่จะให้ผลดี ครูควรให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องและให้เห็นคำนั้นอย่างชัดเจน และรู้ความหมายของคำ สามารถใช้คำนั้นในการแต่งประโยค และให้นักเรียนหัดเขียน ทบทวนการเขียน การอ่าน การพูดคำนั้นอยู่ เสมอ

5. สอนคำที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนและคำที่ใช้บ่อยๆในชีวิตประจำวัน และให้นักเรียนเข้าใจความหมาย และสนใจในคำเหล่านั้น
6. ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน โดยเฉพาะเมื่อสอนสะกดคำใหม่ ต้องทบทวน คำเก่า ก่อนทุกครั้ง
7. ครูตรวจสอบคือนักเรียนจดคำใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการสะกดคำ
8. ให้นักเรียนทำสถิติแสดงความก้าวหน้าในการสะกดคำของตนไว้ทุกครั้ง

หลักสำคัญของการสอนเขียนที่ครูควรคำนึงถึงดังนี้

1. ก่อนที่จะลงมือสอน ครูควรมีการสำรวจความพร้อมของนักเรียนเกี่ยวกับด้านการเขียน ดูความสามารถในการสะกดคำ ความสามารถในการให้คำได้เหมาะสมกับระดับชั้นเพียงใด
2. ครูควรจะได้ปลูกฝังให้นักเรียน เห็นคุณค่าของการมีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง
3. การสอนเขียนแต่ละครั้งครูควรให้นักเรียน ทราบวัตถุประสงค์ของการเขียน ครั้งนั้นๆ เพื่อให้เขาได้มองเห็นประโยชน์ของการฝึกทักษะการเขียน
4. ครูควรพยายามใช้กลวิธีและการจูงใจ ตลอดจนการเสริมกำลังใจหลายๆ รูปแบบ เพื่อให้นักเรียนสนใจการเขียนและพร้อมที่จะแก้ไขข้อบกพร่อง
5. ครูควรพยายามพลิกแพลงการเขียนตามคำบอกหลายๆ รูปแบบ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

จากแนวคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนสะกดคำข้างต้นพอสรุปได้ว่า การสอนเขียนสะกดคำใดได้ผลนั้นครูต้องสอนไปตามลำดับขั้น ควรกระตุ้นหรือเร้าความสนใจของเด็กให้อยากเรียน ควรให้การเสริมแรงเด็กทุกครั้งที่นักเรียนตอบถูกต้อง และคอยให้กำลังใจขณะที่นักเรียนตอบผิด ในการจัดกิจกรรมครูควรพลิกแพลงกิจกรรมให้น่าสนใจ จึงจะช่วยให้การเรียนการสอนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. การมีวัสดุอุปกรณ์มากๆ ย่อมช่วยให้สามารถจัดกิจกรรมได้กว้างขวาง การสอนโดยยึดหนังสือเล่มเดียว ย่อมไม่สนองต่อความต้องการของเด็กได้ทุกคน ควรมีหนังสืออ่านประกอบและแบบเรียนหลายๆ สำนักพิมพ์

2. การสอนอ่านย่อมพิจารณาหลายอย่างนอกจากสามารถให้เด็กอ่านได้ เข้าใจเรื่องที่อ่านแล้ว ย่อมสัมพันธ์กับพัฒนาการและการใช้กลไกในการอ่านของเด็ก ก็เป็นจุดประสงค์ในการสอนอ่านด้วยเช่นกัน

3. การสอนอ่านในช่วงระยะแรกเรียน (ประถมศึกษาปีที่ 1-2) ย่อมไปได้ช้า ต้องใช้เวลามาก ฉะนั้นในการสอนเรามุ่งผลที่คุณภาพที่เด็กจะได้รับมากกว่าปริมาณที่สอน

4. ความพร้อมในการอ่านย่อมเน้นทุกระดับ นอกจากในชั้นเรียนแรกๆ แล้ว ชั้นอื่นระดับอื่น ก็ต้องพิจารณาในด้านพื้นฐาน ประสบการณ์ ความสามารถในการอ่านด้วยเช่นกัน

5. การสอนอ่าน นอกจากจะมุ่งในการอ่านให้ใจความหมายของคำใหม่แล้วยังมุ่งให้มีการฝึกซ้ำในรูปแบบอื่น เช่น แผนภูมิประสบการณ์ การเขียนอธิบายภาพ การฝึกแจกลูกแจกคำและคำอื่นๆ อีกด้วย

6. การสอนอ่านควรหลีกเลี่ยงการต่อหนังสือเด็กเป็นรายบุคคล ควรจัดแบ่งกลุ่มเล็กๆ ให้ช่วยฝึกอ่านกันเองโดยมีอุปกรณ์ช่วย

7. สำหรับเด็กที่พออ่านได้บ้าง นอกจากจะสอนอ่านฟังเสียงแล้วควรสอนอ่านในใจสลับกันโดยสม่ำเสมอ นั่นคือครูย่อมเตรียมแผนไว้ว่า เมื่อใดควรใช้วิธีการอ่านออกเสียง เมื่อใดควรใช้การอ่านในใจ

8. ควรใช้วิธีฝึกสะกดตัวผสมคำเพื่อช่วยให้เด็กไล่ผสมคำอ่านได้ แต่เด็กที่มีทักษะสูงย่อมใช้วิธีการหลายๆ วิธีนอกจากสะกดตัวผสมคำ

9. การให้คำหมายของคำศัพท์นั้นเป็นสิ่งจำเป็น แต่จะต้องให้ความหมายเป็นรูปประโยคได้หลายแบบเพื่อประโยชน์ในการใช้ภาษาด้วย

10. การสอนอ่านที่ดีนั้น ควรได้รับการส่งเสริมให้อ่านอย่างอิสระเป็นครั้งคราว ครูจึงควรจัดมุมให้อ่าน และกำหนดเวลาที่เด็กฝึกอ่านตามลำพังเป็นประจำด้วย

11. ครูผู้สอนควรสำรวจตรวจสอบข้อบกพร่องในการสอนอ่านของตนเสมอ เพื่อให้ทราบว่าตรงไหนดีตรงไหนควรแก้ไข การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เหมาะกับนักเรียนจะช่วยให้การสอนของครูดีขึ้น

ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน จัดได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการอ่าน การอ่านสิ่งใดก็ตาม ถ้าอ่านไม่เข้าใจถือได้ว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์ ชวาล แพร์ตกุล (2539:134) ได้กล่าวถึง ความหมายของความเข้าใจทางการอ่านว่า ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพขั้นต้นชนิดแรกของตัวปัญญา

เป็นความพยายามของสมองที่จะคัดแปลง ปรับปรุงความรู้ให้มีรูปลักษณะใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ที่แปลกออกไป แต่ยังมีอะไรบางอย่างคล้ายคลึงของเดิมอยู่บ้าง ความเข้าใจสามารถแสดงออกด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

1. การแปลความ คือ การแปลเรื่องราวหรือข้อความเดิมให้ออกมาเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่
2. การตีความ คือ การเก็บความคิดเดิมมาบันทึกใหม่ การจัดเนื้อเรื่องใหม่ เป็นการมองในแง่ใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆ ภายในเรื่องราวนั้น ย่นย่อจนเป็นข้อสรุปได้
3. การขยายความ คือ การขยายความคิดให้กว้างไกลโดยอาศัยความสัมพันธ์กับสถานการณ์เดิมที่ได้รับในตอนต้น

สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความเรื่องราวที่อ่านได้ซึ่งเด็กจะมีความสามารถได้ดังกล่าวนี้ เด็กจะต้องมีความสามารถในการอ่านคำศัพท์ เข้าใจความหมายของคำศัพท์ และเข้าใจประโยคด้วย

การสอนเขียนและการเขียนสะกดคำ

1. การสอนเขียน

การเขียนเป็นพฤติกรรมด้านการสื่อสาร ซึ่งจะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกต่างๆ ออกมา โดยการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเข้าใจ เพราะฉะนั้นในการเขียนหนังสือจึงต้องใช้กลไกมากมาย ทั้งทางสมอง การควบคุมกล้ามเนื้ออวัยวะ ที่ใช้ในการเขียนด้วยการสอนเขียนแก่นักเรียน มุ่งให้นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้องตามอักขรวิธี เขียนได้รวดเร็วจัดลำดับความคิด และใช้ภาษาเขียนในชีวิตประจำวันได้

2. การสอนเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในด้านภาษาเขียน ทั้งนี้เพราะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายที่ถูกต้องจากเรื่องราวต่างๆ ได้ในการสอนเขียนสะกดคำ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545:49- 50) ได้เสนอแนะกระบวนการสอน การเขียนสะกดคำ ควรเป็นดังนี้

- 2.1 ให้นักเรียนฝึกออกเสียงคำที่เขียนให้ชัดเจนและถูกต้อง
- 2.2 ให้นักเรียนรู้ความหมายของคำนั้น
- 2.3 ให้นักเรียนสะกดคำให้ได้

ประเทิน มหาจันทร์ (2530:65) ได้เสนอแนะลำดับขั้น ของการสอนสะกดคำไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความหมายของการออกเสียง ครูต้องให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ มองดูคำพร้อมกับออกเสียงคำนั้นๆ และสามารถที่จะพูดออกมาให้ประโยคโดยใช้คำเหล่านั้น ถูกต้องด้วย

ขั้นที่ 2 การมองเห็นรูปคำในขั้นนี้ครูต้องให้นักเรียนเห็นรูปคำที่เป็นส่วนประกอบ ต่างๆ ให้นักเรียนแยกคำออกเป็นพยางค์แล้วสะกดคำอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 การระลึกถึงคำเมื่อมองดูคำนั้นแล้วสะกดได้โดยไม่ต้องดูอีก ตรวจสอบ ว่าสะกดคำนั้นได้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าสะกดผิดก็ให้กลับไปทำ ขั้นที่ 1-2 และ 3 ใหม่อีกครั้ง

ขั้นที่ 4 การเขียนคำในขั้นนี้ นักเรียนจะฝึกเขียนคำให้ถูกต้อง แล้วตรวจสอบการ เขียนคำเหล่านั้นให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 การทบทวนให้นักเรียนเขียนคำนั้นโดยไม่ต้องดูแบบ ถ้าเขียนถูกต้อง 3 ครั้ง แสดงว่านักเรียนรู้จักคำนั้นแล้ว ในขั้นนี้ถ้าจะให้ให้นักเรียนจดจำได้แม่นยำยิ่งขึ้นควรให้นักเรียนนำคำ นั้นไปใช้ในการเขียนประโยคทันที อาจจะเขียนเป็นเรียงความหรือจดหมายก็ได้

จากการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นสำคัญต่างๆ สรุปได้ว่า ในการเขียนสะกดคำจะเห็น ว่าการเขียนสะกดคำมีความสำคัญมาก ฉะนั้นการสอนสะกดคำต้องวางรากฐานที่ดีจากระดับ ประถมศึกษาโดยครูต้องศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเทคนิค และวิธีสอนตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อ นำมาใช้สอนให้เหมาะสมกับวัย และระดับชั้นของนักเรียนในการสอนเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกด ไม่ตรงตามมาตราครูต้องให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมาย ความหมายของคำ วิธีสะกดคำ และสามารถนำคำ เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ได้ ทำให้ผู้เรียนมั่นใจในการเขียนของตนเองมากยิ่งขึ้น

8. หลักการและแนวคิดการสร้างชุดฝึกทักษะของผู้วิจัย

การสร้างชุดฝึกทักษะนั้น ครูควรศึกษา ทฤษฎี แนวคิดและจิตวิทยาเกี่ยวกับการสร้าง ชุดฝึกและองค์ประกอบของชุดฝึก รูปแบบการสร้าง จุดประสงค์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วงชั้น ในการสร้างแต่ละครั้งให้เข้าใจ เนื่องจากเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกันแต่การรับรู้อาจจะ ไม่เท่ากัน บางคนอาจเรียนได้เร็วบางคนอาจเรียนได้ช้าครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความ พร้อมและวัยของเด็ก จึงจะประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นในการสร้างชุดฝึก ทักษะจึงจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับหลักการต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก
2. มีจุดมุ่งหมายในการฝึกที่ชัดเจน

3. มองเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. แบบฝึกต้องมีคำชี้แจงสั้นๆ ง่ายๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ
5. เหมาะสมกับเวลาและวัย
6. มีความหลากหลายรูปแบบ

ดังนั้น จากแนวคิดและหลักการ การสร้างชุดฝึกทักษะของผู้วิจัย จึงสอดคล้องกับ ทฤษฎีของ ธอร์นไดค์ (Thordike) เกี่ยวกับกฎการเรียนรู้ 3 ข้อ มาประยุกต์ใช้ คือ กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด กฎแห่งผล และแนวคิดในการสร้างแบบฝึกของ รัชณี ศรีไพรวรรณ กล่าวว่าการ สร้างแบบฝึกต้องให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก จุดมุ่งหมาย ความแตกต่าง ของเด็ก กรณีการ พวงเกษม (2535:35-38) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะเกิดประสิทธิภาพ ต้องมีจิตวิทยาดังนี้ เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล มีเป้าหมายของการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การฝึกฝนบ่อยๆ และการเสริมแรง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ในการสร้างแบบฝึกทักษะหรือชุดฝึกทักษะครูต้องมีความเข้าใจในด้าน ทฤษฎี จิตวิทยาเกี่ยวกับการสร้างชุดฝึก ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ช่วงชั้น ความพร้อม จุดประสงค์ในการฝึก ชุดฝึกที่ดีควรมีความชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสม กับวัย และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะขึ้นได้

9. การสร้างแบบฝึก

ความสำคัญของแบบฝึก

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่อยู่ในกลุ่มทักษะ ฉะนั้นการสอนภาษาจึงต้องมีการฝึกฝนให้เกิดความคล่องแคล่ว เพราะถือว่าทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงชีวิตการที่จะทำให้ เด็กมีทักษะ มีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาได้ถูกต้องตามอักขรวิธีได้นั้น จะต้องอาศัยแบบฝึก เพราะการฝึกจะทำให้เกิดความชำนาญ ความแม่นยำ และยังช่วยในการพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ให้เพิ่มพูนขึ้น ดังที่มีผู้กล่าวถึงคุณค่าของแบบฝึกไว้ดังนี้

สนธิ สัตโยภาส (2531:41) กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความชำนาญ คล่องแคล่ว รวดเร็ว ถูกต้องและทักษะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้ทำซ้ำๆ ฝึกซ้ำๆ จะเกิดความชำนาญ ดังนั้นการสอน ภาษาไทยให้นักเรียนมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปไว้ว่า ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีโอกาสทำซ้ำๆ ฝึกซ้ำๆ อยู่เสมอจน สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และถูกต้อง เครื่องมือสำคัญ อย่างหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะทางภาษา คือ แบบฝึก

นอกจากนี้ยังกล่าวว่า แบบฝึกมีไว้ให้กับผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยให้เกิดทักษะและ
 แลกงานในบทเรียน ซึ่งการใช้แบบฝึกควรให้นักเรียนเกิดความพอใจด้วย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (254:10) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยให้สนุก ต้องให้นักเรียนได้
 ทำแบบฝึกหัดให้มากที่สุด ในแบบฝึกหัดย่อมมีทั้งคำตอบที่ถูกต้องและผิด เมื่อครูชี้แจงให้ทราบว่าข้อ
 ใดถูกและข้อใดผิด จะทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกยิ่งขึ้น แต่ระวังอย่าให้เป็นการประจานนักเรียน
 เมื่อมีข้อผิดจะต้องรีบแก้ไข อย่าปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่ได้แก้ไขเป็นอันขาด

จากความสำคัญ ของการใช้แบบฝึกที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แบบฝึกมีความจำเป็นต่อ
 การเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งครูจะต้องให้นักเรียนได้มีการฝึกหลังจากที่ได้ เรียนเนื้อหาใน
 แบบเรียนไปแล้วเพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้แบบฝึกที่ครูใช้ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้น
 เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็ก และรับรู้ปัญหาในการเรียนของเด็ก ซึ่งเราถือว่าแบบฝึกนั้นเป็นอุปกรณ์
 ในการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ครูสามารถจะผลิตขึ้นมาใช้ได้เอง เพื่อพัฒนาการเขียนของเด็กให้ดี
 ยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของแบบฝึก

ยุพา ยิ่งพงษ์ (2522:15) ได้สรุปเนื้อหาไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความ
 เอาใจใส่ของครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
 ที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ
4. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. การให้นักเรียนทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่อง ของนักเรียน
 ได้เด่นชัด ซึ่งจะช่วยให้ครูได้ปรับปรุงและแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันเวลาที่
6. แบบฝึกหัดที่จัดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการ
 ที่จะสร้างแบบฝึกนักเรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึก ทำให้มีเวลาและ โอกาส ให้การ
 ฝึกฝนมากยิ่งขึ้น

จากประโยชน์ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้นักเรียน
 ประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่ดีของครู ทำให้ครู
 ลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการ
 เรียนได้เป็นอย่างดี

หลักทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกให้สมบูรณ์และเหมาะสมสำหรับนำไปใช้กับนักเรียน ผู้จัดทำแบบฝึกจำเป็นต้องอาศัยหลักจิตวิทยาเข้าช่วย เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องนี้ ได้มีผู้ให้คำแนะนำไว้ดังนี้

วันไชย ไทยใหม่ (2539:18) ได้กล่าวสรุปการนำเอาแนวคิดทฤษฎีของ ธอร์นไคค์ (Thorndike) ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ 3 ข้อ มาประยุกต์ใช้กับการสร้างแบบฝึก คือ

1. กฎแห่งความพร้อม คือ ทำให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ผลดีที่เกิดจากการฝึกซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนใจ และตั้งใจฝึกจนกระทั่งประสบผลสำเร็จในที่สุด
2. กฎแห่งการฝึกหัด คือ สิ่งใดที่ได้กระทำบ่อยๆ จะทำให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่วแม่นยำยิ่งขึ้น หากไม่ได้ฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ จะทำไม่ได้ดี
3. กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสทราบผลการกระทำโดยทันที เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เรียน ครูก็จะเฉลยคำตอบทันทีที่ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จ ทำให้ทราบว่าทำถูกหรือผิดอย่างไรและจะได้แก้ไขข้อบกพร่องได้ด้วย

วรรณา แซ่ตั้ง (2540:19) ได้ให้คำแนะนำว่าแบบฝึก ควรสร้างโดยใช้หลักจิตวิทยาดังนี้

1. ระวังให้นักเรียนเกิดความสนใจโดยการใช้แบบฝึกหลายๆ ชนิด
2. ให้นักเรียนมีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงความสามารถ และความเข้าใจลงในแบบฝึกหัด
3. ให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนมาตอบในแบบฝึกหัดให้ตรงเป้าหมายได้

เพอร์ดี และ คินนี (Perdy and Kenny อ้างใน ทิพวรรณ นามแก้ว, 2535:21) ได้ให้หลักในการฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ก่อนการฝึกการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจเสียก่อนเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และทราบเหตุผลที่ต้องฝึก การฝึกอย่างไม่เข้าใจความหมายอาจไม่ทำให้เกิดทักษะ
2. การฝึกควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ภายใต้การแนะนำที่ดีถ้าฝึกทักษะผิดๆ จะทำให้เสียเวลาเป็นอย่างมากในการแก้ไข
3. ช่วงเวลาฝึกสั้นๆ บ่อยๆ ด้วยแบบฝึกที่คัดเลือกแล้วเป็นอย่างดี จะมีประสิทธิภาพดีกว่าการฝึกช่วงยาวๆ ซึ่งผู้เรียนจะเบื่อหน่ายไม่สนใจ

4. กิจกรรมการฝึกควรจะมีหลากหลาย นอกจากแบบฝึกหัดต่างๆ แล้วอาจใช้เกมปัญหา หรือกิจกรรมอื่นๆ บ้าง

5. การฝึกอย่างมีความมุ่งหมายจะเกิดประโยชน์มาก ถ้าผู้เรียนเห็นคุณค่า และความจำเป็นของสิ่งที่เรียน หรือฝึกโดยอาจใช้การทดสอบ หรือวิธีการอื่นๆ เพื่อชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้น ภายหลังการฝึก

6. การฝึกควรสัมพันธ์กับความมีเหตุผล ขณะฝึกควรให้ผู้เรียนใช้ความคิดหาเหตุผล ควบคู่ไปด้วย

หลักการสร้างแบบฝึก

ในการจัดทำแบบฝึกนั้น ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ในการจัดทำแบบฝึก ควรจัดทำให้มากพอทั้งของเด็กเก่งและเด็กอ่อน ซึ่งเด็กจะได้เลือกทำตามความสามารถ แบบฝึกนั้น ควรชัดเจนมีความหมายต่อการนำไปใช้ชีวิตประจำวัน การใช้หลักจิตวิทยาของเด็ก และการเน้นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการสร้างแบบฝึก ของ ศิริพรรณ เขียวชะอุ่ม (2538:22-23) กล่าวถึง หลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะว่า

1. ให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก และลำดับขั้นของการเรียน เด็กแรกเรียนยังมีประสบการณ์น้อย แบบฝึกจะต้องอาศัยรูปภาพที่มีสีสันสวยงามเพื่อเป็นการจูงใจเด็ก และเป็นไปตามลำดับความยากง่ายเพื่อให้เด็กมีกำลังใจในการทำ
2. ให้มีจุดมุ่งหมายว่ามุ่งฝึกในด้านใด แล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการที่วางไว้ ครูต้องจัดทำไว้ล่วงหน้าเสมอ
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแล้วจัดทำแบบฝึก เพื่อส่งเสริมเด็กแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่ม
4. ในแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่ายๆ สั้นๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ ถ้าเด็กยังอ่านไม่ได้ ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่ายๆ ให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้
5. แบบฝึกต้องมีความถูกต้องครูต้องตรวจพิจารณาให้ดีถ้วน อย่าให้มีข้อผิดพลาดได้
6. การให้เด็กทำแบบฝึกแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับเวลา และความสนใจของเด็ก
7. ควรทำแบบฝึกหลายๆ รูปแบบ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง และส่งเสริมให้เกิดความคิด

จากหลักจิตวิทยาการสร้างแบบฝึกสรุปได้ว่า ครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ในการจัดทำแบบฝึกแบบฝึกนั้น ควรชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

หลักการฝึกทักษะทางภาษา

การฝึกทักษะทางภาษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนภาษาเพราะจะช่วยให้เกิดความคล่องแคล่วว่องไว ประสพผลสำเร็จในการเรียนภาษา ซึ่ง กมล ดิษฐกมล (อ้างใน มาสวิลล รักบ้านเกิด, 2526:21) ได้กล่าวถึงการฝึกทักษะทางภาษาตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ต้องให้เด็กเข้าใจวิธีการเสียก่อน เช่น การออกเสียง ร ล เป็นต้น
2. ลงมือฝึกด้วยการให้ทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมอื่นๆ เพื่อฝึกทักษะที่ต้องการ
3. ฝึกบ่อยๆ สม่ำเสมอไม่ทิ้งระยะไว้นานจนเด็กลืม
4. แบบฝึกหัดหรือกิจกรรมฝึกทักษะจำเป็นต้องทำซ้ำๆ กัน โดยใช้กลวิธีพลิกแพลงแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อเด็กจะได้ไม่เบื่อหน่ายต่อการฝึกนั้น

5. ติดตามผลเพื่อสังเกตดูความก้าวหน้าหลังการฝึกไประยะหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ครูทราบว่าเด็กคนไหนมีทักษะเกิดขึ้นและมีข้อบกพร่องในเรื่องใดอย่างไรจะได้แก้ไขได้ทัน โรเซนบาวม (Rosenbaum อ้างใน มาสวิลล รักบ้านเกิด, 2526:23) กล่าวว่าในการจัดทำแบบฝึกหัดนั้น ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กส่วนใหญ่แล้วจัดทำแบบฝึกหัดไว้ให้มากพอที่เด็กทั้งเก่งและอ่อนเลือกทำตามความสามารถของเด็กและแบบฝึกหัดนั้นควรชัดเจนและมีความหมายต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ในการฝึกทักษะทางภาษานั้น ควรจะมีวิธีฝึกหลายๆ แบบอาจเป็นในรูปแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งแตกต่างกันออกไปเพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่ายต่อการฝึก และการฝึกนั้นควรจะมีสื่อการสอน เช่น รูปภาพ บัตรคำ ประกอบด้วยเพื่อสร้างความสนใจในการฝึกทักษะทางภาษาให้ประสบความสำเร็จ

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย

การเรียนการสอนภาษาไทยเป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยประสาทสัมผัสของผู้เรียนมากที่สุด การนำเอากิจกรรมที่ดีมาใช้ประกอบการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ดีขึ้น เข้าใจบทเรียนได้ง่าย จดจำได้รวดเร็ว แม่นยำ และทนทาน กิจกรรมที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทยมีมากมายในที่นี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารเฉพาะกิจกรรมที่ใช้ในการวิจัย คือ เกม เพลง มีรายละเอียดดังนี้

1. เกม

เกมเป็นกิจกรรมการเล่นอย่างหนึ่งที่มีระเบียบ กฎระเบียบที่ไม่สลับซับซ้อน เป็นการแข่งขันที่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและส่งเสริมให้มีคุณธรรมที่ดีงาม สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง (2535:88) เกมจึงเป็นกิจกรรมที่มี

ประโยชน์แต่ชักจูงเด็กให้เกิดความสนใจบทเรียน เข้าใจบทเรียน และจดจำบทเรียนได้ดีขึ้นกระทั่งใช้เกมในการทบทวนบทเรียนได้ทั้งนี้เกมที่ช่วยให้ได้ผลตามจุดประสงค์ควรจะมีลักษณะดังนี้

1. ใช้ช่วงเวลาสั้นๆ ที่พอเหมาะกับระยะเวลาและระดับชั้นของผู้เรียน
2. มีข้อตกลงหรือคำสั่งชัดเจน
3. นักเรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมนั้นทุกคน
4. มีกติกาในการแข่งขันที่แน่นอน
5. มีการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเปลี่ยนอิริยาบถได้
6. การควบคุมเสียงในขณะที่เล่นเกม ต้องไม่รบกวนห้องข้างเคียง

สนิท สัตโยภาส (2532:67) ได้กล่าวถึงเกมว่า เกมเป็นหัวใจสำคัญในการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะเด็กเล็กๆ ซึ่งธรรมชาติชอบเคลื่อนไหว ไม่ชอบหยุดนิ่ง ลักษณะเช่นนี้ครูควรนำเกมมาใช้เป็นประโยชน์ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจตั้งใจเรียนมากขึ้น เกมจะทำให้เด็กสนุกสนาน ขณะเดียวกันก็จะช่วยให้เด็กจดจำเรื่องได้แม่นยำอีกด้วย โดยครูต้องเลือกเกมที่เหมาะสมกับผู้เรียน และเนื้อหาของบทเรียนการเลือกเกมมาใช้ประกอบการสอนภาษาไทยนั้น ครูผู้สอนควรพิจารณาถึงเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. เกมนั้นต้องช่วยให้การสอนสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมาย
2. ช่วยในการฝึกฝนทบทวนบทเรียน
3. เสริมคุณค่าในการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์นอกเหนือจากความสุข
4. ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนเข้าใจความมุ่งหมาย
5. ผู้เล่นต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่กำหนดไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดเวลาในการเล่นที่แน่นอน
7. การจัดเกมแข่งขันควรคละกันระหว่างผู้เรียนที่เก่งและผู้เรียนที่อ่อนเพื่อให้รู้จัก

การช่วยเหลือและเกิดกำลังใจในการเล่น

8. การสอนควรเน้นเรื่องการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง

9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดอุปกรณ์ในการเล่นและคิดหาการเล่นที่จะมาใช้ในการสอนเองบ้าง

10. จัดเก็บอุปกรณ์การเล่นเกมไว้เป็นชุดๆ ระบุชื่อและความมุ่งหมายประกอบไว้เพื่อให้ผู้สอนอื่นๆ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

2. เพลง

เพลงเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างบรรยากาศในขณะเรียนให้สนุกสนาน ไม่ให้เด็กเบื่อหน่าย หรือ่วงนอนและเพลงยังช่วยแก้ปัญหาเด็กที่ไม่กล้าแสดงออก ไม่ค่อยพูดกับครูได้ โดยครูนำเพลงมาประกอบการสอน สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์ (2523:258-259) ได้สรุปว่าการนำเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ทำให้บรรยากาศการเรียนน่ารื่นรมย์ นักเรียนรู้สึกสนุกในการเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น สามารถนำเพลงมาประกอบการสอนโดยใช้นำเข้าสู่บทเรียนใช้ดำเนินการสรุปบทเรียน ใช้ประเมินผล และเสริมประสบการณ์ตอนท้ายบทเรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สนิท สัตโยภาส (2532:65-67) ที่กล่าวว่า การนำเพลงมาใช้ประกอบการสอนในขั้นตอนการสอนดังนี้ คือ

1. ใช้นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูพยายามจูงใจและหันเหความสนใจของเด็กมาที่บทเรียนที่ครูกำลังสอน
2. ใช้ดำเนินการสอน เพลงที่ใช้ในขั้นนี้ ควรเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องในทำนองเรื่องราวที่กำลังสอน
3. ใช้ฝึกทักษะ ครูสามารถใช้เพลงฝึกทักษะในการเปล่งเสียงตัว ร ล ในบทเรียน
4. ใช้สรุปบทเรียนเมื่อครูสอนจบ เพื่อให้เด็กเข้าใจแม่นยำ และไม่ลืมง่าย โดยครูอาจแต่งเป็นเพลงเพื่อสรุปบทเรียน
5. ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน โดยนำเพลงมาให้นักเรียนร้อง ครูคอยสังเกตการเปล่งเสียงของนักเรียน

ยุพิน พิพิธกุล (2525:71) กล่าวถึงการนำบทเพลงมาประกอบการสอน ดังนี้

1. ใช้นำเข้าสู่บทเรียนหรือสรุปบทเรียน
2. ให้นักเรียนได้เข้าใจเนื้อหาบทเพลงก่อนที่จะให้นักเรียนร้องเพลง
3. ครูต้องเลือกบทเพลงที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอนเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน
4. อย่าร้องเพลงจนพร่ำเพรื่อ ต้องเปลี่ยนบรรยากาศให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอื่นบ้าง
5. ครูอาจแสดงท่าทางประกอบเพลงให้นักเรียนดูหรือให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมนั้น
6. ถ้าครูเป็นผู้ร้องเพลงให้นักเรียนฟังเองได้จะทำให้เด็กเกิดศรัทธาในตัวครูมากขึ้น
7. ครูต้องร้องเพลงให้มีชีวิตชีวา สนุกสนาน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากร้องเพลง

วิธีการอ่านภาษาไทย

วิธีการอ่านแบบต่างๆ บันลือ พฤกษ์วัน (2532:83-84) ได้อธิบายไว้ สรุปได้ดังนี้

1. การอ่านแบบสะกดตัวและผสมคำ ได้แก่
 - 1.1 การอ่านแบบตัวสะกดผสมคำโดยแยกจากกันโดยเด็ดขาด
 - 1.2 การอ่านแบบอ่านพยัญชนะและสระควบ
 - 1.3 การอ่านแบบผสมพยัญชนะกับรูปสระและตัวสะกด
2. การอ่านแบบคำเป็นประโยค
3. การอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์

การเรียนรู้เรื่องการแจกลูกสะกดคำ

การแจกลูก หมายถึง การฝึกอ่านหนังสือไทยแบบหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนอ่านคำได้โดยผันสระและเทียบเสียง โดยตั้งพยัญชนะ 1 ตัว หรือ 2 ตัว แล้วผันไล่สระไปที่ละตัวเหมือนการแจกลูกคำ เช่นนี้ ทั้งคำที่มีตัวสะกด เพื่อให้รู้หลักในการผสมคำหรือเทียบเสียงหรือผันอักษรด้วยการแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ ออกจากคำก่อนแล้วจึงอ่านรวมอีกครั้งหนึ่ง เช่น

ก - กะ กา กิ กี่ กี้ กี่ กุ ฏ

การสะกดคำ หมายถึง การเขียนหรือบอกตัวอักษรที่ประกอบกันเป็นคำ เช่น

คำ	การสะกดคำ
กั๊ด	กอ - อะ - คอ - กั๊ด
ฝน	ฝอ - โอะ - นอ - ฝน
บิน	บอ - อิ - นอ - บิน

ก่อนการแจกลูกสะกดคำ นักเรียนต้องรู้จักพยัญชนะไทยและสระที่ต้องการฝึก การสอนแบบแจกลูกมีความจำเป็นในการสอนภาษาไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียนโดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 แม้ว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะสอนจากเนื้อเรื่องโดยรวมก่อน เรียนองค์ประกอบย่อยของภาษา การแจกลูกสะกดคำ จะทำให้นักเรียนรู้ภาษาอย่างมีหลักเกณฑ์ และเรียนรู้คำใหม่มากมายจากการอ่านแจกลูก นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนอ่านหนังสือได้แตกฉาน

แนวการจัดกิจกรรม

1. ควรใช้สื่อประกอบ จะทำให้เด็กสนใจและเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น ชองเลื่อนคำหรือบัตรประสมอักษร

2. ควรเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เช่น

- 2.1 คำที่ประสมสระเสียงยาวไม่มีตัวสะกด ตา มี ปู ขา เก
- 2.2 คำที่ประสมกับสระเสียงสั้นไม่มีตัวสะกด เช่น อำ ไอ โอ เอา จะ ตี ดู จำ ไป
- 2.3 คำที่ประสมกับสระเดี่ยวเสียงยาวมีตัวสะกดตาม เช่น โห่ด เจน ผู่ รอด
- 2.4 คำที่ประสมกับสระเดี่ยวเสียงสั้นมีตัวสะกด เช่น ลิง จิ้ง กัด ลุง
- 2.5 คำที่ประสมกับสระประสมเสียงยาวไม่มีตัวสะกด เช่น เสียบ เรือ ตัว เจอ
- 2.6 คำที่ประสมกับสระประสมเสียงยาวมีตัวสะกด เช่น เสียบ เรือง ปวด เกิด
- 2.7 คำที่ประสมกับสระประสมเสียงสั้นไม่มีตัวสะกด เช่น ตะ เฝียะ เถอะ เกาะ

โปะ แพะ

2.8 คำที่ประสมกับสระประสมเสียงสั้นมีตัวสะกด เช่น ปด แจ้ง เห็น ลือก

3. การสอนแจกลูก แต่ละครั้งควรนำคำในบทเรียนเป็นฐานในการแจกลูกเพื่อนักเรียนจะได้เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมไปสู่ประสบการณ์ใหม่การแจกลูกมีหลายวิธีดังนี้

- 3.1 ตรงสระเปลี่ยนพยัญชนะต้น เช่น ดี ดี ปี สี ซี
- 3.2 ตรงสระและตัวสะกดเปลี่ยนพยัญชนะ เช่น ตาย ยาย พาย ขาย หาย ปาย
- 3.3 ตรงพยัญชนะต้นเปลี่ยนสระ เช่น ก - กระ กา กิ กี่ กุ (ถ้าบางคำอาจไม่มี

ความหมาย)

- 3.4 ตรงพยัญชนะต้นและเปลี่ยนสระ เช่น รอย รอด รอง รอบ
- 3.5 ตรงพยัญชนะต้นและตัวสะกดเปลี่ยนสระ เช่น กล - กลอง กลาง กลิ้ง
- 3.6 ตรงพยัญชนะต้นเปลี่ยนสระและตัวสะกด เช่น ส - สาม สอง สวย สูป สด

4. ฝึกการแจกลูกโดยใช้เทียบเสียงพยัญชนะและสระ โดยแบ่งตารางเป็น 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 พยัญชนะต้นเรียนตามลำดับอักษรเฉพาะพยัญชนะที่มีใช้ในปัจจุบัน
- ส่วนที่ 2 สระที่ต้องการฝึก
- ส่วนที่ 3 ตัวสะกดทั้ง 8 มาตรา
- ส่วนที่ 4 หมายเหตุ เป็นการดึงคำในตารางแต่ละแถวเมื่อประสมวรรณยุกต์แล้ว

มีความหมาย

กลวิธีในการฝึกอ่าน

บทเรียนบทแรกมีความสำคัญที่สุด หากเด็กเกิดความประทับใจได้ประสบความสำเร็จแล้วเด็กจะมีมานะ อุตสาหะ เพื่อจะได้รับคำชมเชยจากครู การยอมรับจากเพื่อนร่วมชั้น จากความสำเร็จเบื้องต้นนี้เอง ประกอบกับกลวิธีสอนของครู เด็กจะได้รับกฎเกณฑ์ในการอ่าน และไปสู่การคำอ่าน หนังสือแตกหรือเริ่มรู้จักไล่ตัวสะกดผสมคำตามหลักการอ่าน โอนการเรียนรู้ดังกล่าวมาแล้ว การสอนอ่านในขั้นต่อไปจึงเป็นเรื่องที่ครูจะสอดแทรกวิธีการใหม่ๆ อุปกรณ์แปลกๆ เพิ่มขึ้นด้วย

1. ใช้ภาพเป็นเครื่องชี้แนะให้เด็กฝึกอ่านภาพ เดาเรื่องราว ให้เด็กสนใจในการอ่าน บทเรียนที่ครูพัฒนา อาจใช้คำเดิมและคำใหม่ให้แตกต่างกัน
2. มีการแนะนำคำใหม่ใช้บัตรคำประกอบภาพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของคำได้แจ่มแจ้งขึ้น
3. ใช้วิธีอ่านนำและอ่านตามแล้วช่วยกันสรุปย่อเรื่อง
4. เทียบแถบประโยคกับแผนภูมิอ่าน เทียบบัตรคำกับแผนภูมิอ่านและในแบบเรียน
5. ฝึกหัดจากบทอ่านในด้านการจำรูปคำ ความเข้าใจในการอ่านครั้งละ 2-3 ข้อ พร้อมฝึกเขียนไปในตัว
6. พินิจตัวอักษร โดยนำคำแม่บท คำที่มีเสียงเหมือนกันใช้การสังเกตความเหมือน ความแตกต่าง ให้ได้ตามกฎเกณฑ์การผสมคำอ่าน
7. ฝึกสะกดผสมคำ แจกคำโดยปากเปล่า เขียนตามคำบอกและใช้อุปกรณ์ในการแจกคำ
8. ฝึกใช้อุปกรณ์แจกคำ หมุนเวียนในแต่ละกลุ่ม มีหัวหน้ากลุ่มผลัดเปลี่ยนกันรับผิดชอบฝึกอ่าน คิด แต่งประโยค
9. ฝึกใช้ที่อ่านเพื่อขยายประสบการณ์ให้สัมพันธ์กับกลุ่มวิชาต่างๆ เช่น ลักษณะนิสัย ประสบการณ์ชีวิตและการงานพื้นฐานอาชีพ
10. สอดแทรก สลับกิจกรรมเสริมช่วงความสนใจด้วยกิจกรรมทางภาษา การใช้คำต่างๆ อ่านเขียน เล่าเรื่อง และอื่นๆ
11. กิจกรรมการเล่น เกมแข่งขันและขับร้อง ซึ่งสัมพันธ์และส่งเสริมภาษาในบทเรียน ตามช่วงแห่งความสนใจของเด็ก
12. ช่วยเหลือในการฝึกอ่าน การเขียน เป็นรายบุคคลเป็นครั้งคราว และดูแลกลุ่มเรียนอ่อนอย่างใกล้ชิดและมอบงานตามความสามารถ

วิธีการสอนผันวรรณยุกต์

ในการสอนพยัญชนะผสมสระ หรือที่เรียกว่า แม่ ก กา นั้นมักจะไม่ค่อยประสบปัญหามากนัก เพราะเมื่อฝึกเด็กอ่านและใช้คำนั้น พูด อ่าน เขียน ขับร้อง ก็พอจำพยัญชนะและรูปสระได้คร่าวๆ ความเป็นจริงว่า เด็กพอจำรูปพยัญชนะ สระ ได้ก็สามารถอ่านตามเสียงพาไปได้ดี และในการสอนขั้นนี้ก็ไม่จำเป็นต้องใช้พยัญชนะและสระครบถ้วนเหมือนการสอนตามรูปแบบอักษรวิธี เราต้องการให้เด็กได้ฝึกอ่านคำเฉพาะที่มีความหมายในตัวเองเท่านั้นในขั้นที่สอนผันวรรณยุกต์มักจะมีปัญหาหลายประการ

1. ปัญหาในการที่มุ่งให้เด็กจำกลุ่มอักษร กลาง สูง ต่ำ หรือที่เรียนว่า ไตรยางค์เด็กจำได้ยาก
2. การใช้คำเหล่านั้นมาอ่านหรือแต่งประโยคไม่ค่อยมีความหมายหรือมีความหมายน้อยต่อเด็กผู้เรียนอ่าน ทำให้เด็กเบื่อหน่าย
3. ปัญหาในด้านการเทียบเสียงเมื่อผันวรรณยุกต์แตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอักษร
4. เกิดความกังวลใจที่จะต้องฝึกผันวรรณยุกต์ให้ใช้สระให้ได้มากพอ
5. จะต้องใช้เวลาในการสอนผันวรรณยุกต์มากเกินไป ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย เพราะถ้าสังเกตให้ดีจะพบว่าเด็กต้องการฝึกอ่านเรื่องราวสั้นๆ มากกว่า

ข้อเสนอแนะหรือแนวในการสอนผันวรรณยุกต์

1. หลังจากเด็กได้ฝึกอ่านเรียนรู้ การผสมพยัญชนะกับสระเสียงยาว ได้สัก 5-6 รูปสระ ก็เริ่มนำไปสู่การสอนผันวรรณยุกต์ได้
2. ในขณะสอนผันวรรณยุกต์ ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะสระที่สอนเท่านั้น อาจใช้สระที่เด็กเรียนมาแล้วเริ่มต้น แล้วใช้สระรูปใหม่มาเพิ่มเติมก็ทำได้ ทั้งนี้แล้วแต่ความจำเป็นที่จะต้องใช้คำที่ผันวรรณยุกต์เหล่านั้นมาใช้ในบทเรียน หรือแจกคำตามบทเรียน
3. ครูผูกเรื่องราวโดยคำที่ผันวรรณยุกต์ (แม่ ก กา ผันวรรณยุกต์) ก่อน เช่น ไก่ ไข่ ปู ย่า พี่ ป้า น้ำ พ่อ แม่ ตัวอย่างแผนภูมิหรือบทเรียนที่จะนำไปสู่การสอนผันวรรณยุกต์ บทเรียนประเภทนี้ควรเป็นข้อความ เรื่องราวสั้นๆ ใช้คำไม่มาก เมื่อเด็กฝึกอ่าน คัด เขียน ทายคำ เทียบบัตร คำเรียงประโยคได้นำคำที่ผันวรรณยุกต์ได้ต้องการจะฝึกการอ่านนั้นตอนใดก็อาจนำแนวทางที่เสนอไว้ไปปฏิบัติการสอนได้ตามขั้นตอนที่เหมาะสมเน้นย้ำเฉพาะให้เด็กสามารถใช้คำที่เรียนให้เกิดประโยชน์ให้กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

คาร์รอลล์ (Carroll อ้างใน เกษรา ภัทรเดชไพศาล, 2537:12) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่าน มีหลักการสำคัญควรยึด 2 ประการ

1. การเสริมแรง เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการวางเงื่อนไขในการเรียนการสอนมีความมั่นคงถาวร ในการเรียนอ่านนั้นลำพังแต่การฝึกอ่านอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนอ่านหรือจำคำได้ ต้องอาศัยการเสริมแรงเข้าช่วย ครูควรจะคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการใช้การเสริมแรง

2. การหยั่งเห็น เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็ก แต่เกิดหลังจากการที่เด็กได้ลองฝึกดลองดูมาหลายครั้ง เช่น เด็กเห็นคำว่า “กิน” มาก่อนแล้วมาพบคำว่า “บิน” เด็กก็จะอ่านคำว่า “กิน” แต่เมื่อได้รับการสอนหรือได้ลองสะกดดูเป็นประสบการณ์แก่เด็กเด็กจะอ่านคำว่า “บิน” ได้ถูกต้อง

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกการเขียนสะกดคำ ได้มีผู้ทำวิจัยไว้หลายท่านดังนี้

ทิพวรรณ นามแก้ว (2535) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนที่มีพยัญชนะ น ง ค ม ก บ เป็นตัวสะกด สำหรับนักเรียนชาวเขาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดลองพบว่า การนำเอาวิธีการหลายๆอย่างมาจัดกิจกรรมในแต่ละแบบฝึก เช่น การเล่นเกม การทายปัญหา เล่านิทาน ร้องเพลง แบ่งกลุ่มการแข่งขันทำให้นักเรียนได้เรียนอย่างสนุกสนาน พบว่า หลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สุริพร กุณา (2541) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกการเขียนคำที่มีตัวสะกดมาตราแม่กน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การร้องเพลง การทำท่าทาง ประกอบเพลง เกมทายปัญหา การแข่งขันเขียนคำใหม่ ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนด้วยแบบฝึกการเขียนคำมีความก้าวหน้าในการเขียนคำสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

สุวรรณ์รัศมี ณ เชียงใหม่ (2544) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกการอ่านคำควบกล้ำในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทน์ โปธาเกียง (2538) ได้ทดลองใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากเพื่อการสอนซ่อมเสริม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเขียน

สะกดคำยากก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทองพล จุลเดช (2544) ได้พัฒนาแผนการสอนเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กน โดยใช้สื่อประสมสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ในการสอนเขียนคำในมาตราตัวสะกดแม่กนสูงกว่าก่อนการพัฒนาแผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีประภา ปาลสุทธิ (2525) ทำการสร้างแบบฝึกหัดการอ่านที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่าความกล่าวน้ำในการอ่านคำควบกล้ำอันเป็นผลจากการฝึก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มัทธนี ตุลยาทร (2526) ทำการสร้างแบบฝึกหัดอ่านพยัญชนะที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านพยัญชนะควบกล้ำของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ผ่านการสอนด้วยแบบฝึกหัดสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คอร์ซี่ และ ไมเคิล (Corcy and Micheal, 1973) ได้วิจัยเกี่ยวกับความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนตามปกติ วิชาจิตวิทยาเบื้องต้น พบว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองมีความคงทนในการเรียนสูงกว่ากลุ่มการสอนตามปกติ

ริชาร์ด วอล์คเกอร์ เบรทตัน บาร์ทเลต และเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (Richard Walker, Bredan Bartlett and Saowalak Rattanavich, 1984) ในปี 1984 ได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ใช้เวลา 8 คาบ ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนสามารถอ่านและเข้าใจความหมายได้ ทั้งที่เป็นนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานการเรียนภาษาอังกฤษมาก่อนและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำและการเขียนคำในระดับชั้นต่างๆ พอสรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของเด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งจะต้องฝึกให้เกิดทักษะโดยการฝึกซ้ำๆ ทวนบ่อยๆ เพื่อให้เกิดทักษะในการเขียนที่ถูกต้อง ในการสร้างแบบฝึกจะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาและวิธีการสร้างแบบฝึกให้น่าสนใจ เราความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความต้องการที่จะเรียนรู้จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูไม่น่าเบื่อหน่าย แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพมีส่วนให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นได้เป็นอย่างมาก